ORAS

Vėjuotas.
Saulė teka — 7:12; leidžiasi — 4:22.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Phone CA nal 6-8500
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XXXVII | Kaina 4c | Chicago 8, Ill. Pirmadienis, Gruodžio-December 18 d., 1950 | Price 4c | No. 296

DEAN ACHESON VAKAR IŠSKRIDO I BELGIJA

RUSAI ĮSAKĖ JONUI ŠIMKUI KRITIUOTI KOSTĄ KORSAKĄ

Pastarasis daug rašo, bet neturi drąsos pakritikuoti gyvųjų rašytojų

"Literatūros ir Meno" 10 (176) Nr. Jonas Šimkus, iškoneveikęs visą eilę nepriklausomos Lietuvos "Buržuazinių rašytojų", pradeda niekinti ir tuos, kurie anksčiau komunistams pritarė, o okupacijos metu su jais bendradarbiavo. Jis šitaip rašo:

"Literatūros kritikai velkasi iš paskos (ir tiesiog nepasivelka) tenkinasi negausiomis ir plokščiomis recenzijomis, veikalų plačiau ir išsamiai nenagrinėja, nedaro apbendrinančių išvadų". Taip apibūdinęs LTSR kritikus, Šimkus ypač užsipuola Lietuvių Literatūros Institutą (direktorius K. Korsakas), kuris nekreipiąs dėmesio į nūdieninės literatūros klausimus.

Nemalonių žodžių tenka ir pačiam lietuviškojo marksizmo "klasikui" Korsakui (dabar jis, kad ir legaliu keliu nebaigęs universiteto, padarytas "profesorium"!). Korsakas "po didžiojo tėvynės karo nesiėmė nagrinėti nė vieno gyvo rašytojo naujo kūrinio, kad ir kaip reikšmingas būtų, nedavė nė vieno išsamesnio straipsnio, kuriame būtų apibendrinančiai nagrinėjami nauji mūsų literatūros reiškiniai".

V. REIMERIS PRISIPAŽINO PRIE KALTĖS

Bolševikų rašeiva V. Reimeris jau kuris laikas redaguoja "Literatūros ir Meno" laikraštį.

Nors šis pataikūnas šiaip jau įtinkąs maskoliams, tačiau, kaip rašo "Tiesa" Nr. 234, savo laikraštyje užmiršęs paminėti drg. Stalino genialiausio veikalo — VKP(b) istorijos trumpojo kurso — išleidimo sukaktį.

V. Reimeris "Tiesos" 259 Nr. iškilmingai prisipažino suklydęs ir pasižadėjo pasitaisyti.

J. GRUŠAS PRISITAIKĖ PRIE OKUPANTO

Ilgesnį laiką bolš. kūryboje dėl ligos nedalyvavęs rašytojas J. Grušas jau aktyviai įsitraukė į darbą.

Š. m. "Švyturio" 5 Nr. patiekė pirmąjį savo pokarinį kūrinį — apsakymą "Naujame Kelyje", kuriame vaizduoja dabartinės Lietuvos kolchozo gyvenimą. Autorius čia "parodo" valstiečio Keraičio "persiorientavimą", primena sunkią praeitį ir supranta, kad dabar reikia viską naujai tvarkyti, turėti naują pažiūrą į gyvenimą". (L. ir M. Nr. 15).

—J. Paukštelis aktyviai reiškiasi bolševikinėje literatūroje ir skaito savo kūrinius bolševikų vakaruose bei mitinguose.

—Rašyt. A. Vienuolis-Žukauskas Paleckio apdovanotas ordinu.

ELTA

RUSAI RENGIASI IŠVALYTI RYTŲ VOKIETIJOS KOMUNISTŲ PARTIJĄ

Sovietų valdžia skundžiasi, kad Prancūzija ir Didžioji Britanija laužančios sutartis

BERLYNAS, gr. 17 d.—Komunistų partijos vadas Walter Ulbricht vakar paskelbė, kad ateinančiais metais bus išvalyta visa Rytų Vokietijos komunistų partija.

Jis sako, kad specialiai skirti pareigūnai ištirs kiekvieno partijos nario praeitį ir dabartinį gyvenimą.

Komportijos valymas prasidės ateinančių metų sausio 15 d. ir tęsis iki birželio pabaigos.

PARTIJOJE YRA NEPAPRASTAI DAUG NACIŲ

Paaiškėjo, kad šiandien Rytų Vokietijoje yra 1,200,000 žmonių, nešiojančių komunistų partijos knygutę.

Prieš karą Vokietijoj komunistų skaičius buvo nedidelis, karo metu jis dar labiau sumažėjo, bet karo pabaigoje jis smarkiai padidėjo. Komunistų partijos vadovybė ėmė partijon nacius, kriminalistus ir kitokius nusikaltėlius.

Visa eilė karo kriminalistų ir nacių, norėdami išvengti teismo, stojo komunistų partijon. Labai retais atsitikimais buvo tardomas kompartijos narys.

ŠALINS VISUS KITŲ PARTIJŲ ŽMONES

Savo laiku komunistai kvietė į savo eiles kitų partijų žmones, o dabar Ulbricht aiškiai pasakė, kad "krikščionys demokratai ir liberalai bus tiktai muziejaus pavyzdžiai."

Ulbricht, priminęs Stalino pravestus valymus Rusijoje, sako, kad bus pašalinti visi asmenys, esantieji buržujų, kosmopolitų, objektyvistų ir socialdemokratų įtakoje.

Bus pašalinti tie komunistai, kurie karo metu apsaugos ieškojo Vakarų Europos valstybėse, priklausė prie trockistų arba kitokių grupių, arba buvo ilgus metus JAV, prancūzų ar britų nelaisvėje.

Maskva nepatenkinta prancūzais, britais

MASKVA, Rusija. — Sovietų vyriausybė įteikė protestus Prancūzijai ir Didžiajai Britanijai. Oficiali nota sako, kad šios dvi valstybės, sutikusios apginkluoti Vakarų Vokietiją, laužančios dabar veikiančias draugingumo sutartis su Sovietų Sąjunga.

Sovietų valdžia sako, kad visa atsakomybė už pasekmes krintanti ant britų ir prancūzų. Prancūzija, įsijungusi į Vakarų Sąjungą ir Atlanto Sąjungą, sulaužiusi su Sovietų Sąjunga pasirašytos sutarties žodžius ir dvasią. Prancūzų sutikimas leisti apginkluoti vokiečius yra priešingas pagrindiniams prancūzų ir sovietų sutarties nuostatams.

Prieš porą savaičių sovietų valdžia gavusi Prancūzijos, Did. Britanijos ir JAV protestą dėl vokiečių apginklavimo.

Marinai Šiaurės Korėjoje

NAUJIENOS-ACME Telephoto

JAV marinai Šiaurės Korėjoje. Šiomis dienomis Kinijos karo jėgos smarkiai puola Hungnam srityje buvusias JAV karius. Amerikiečiai ginasi, bet jie priversti trauktis visoje uosto srityje. Vakar Jungtinių Tautų karo jėgos buvo priverstos pasitraukti iš Hungnam pramonės centro.

Darbininkai išmoko neklausyti rusų

VIENA, Austrija. — Pranešimai iš visų Rytų Europos valstybių sako, kad darbininkai išmoko neklausyti komunistų.

Pavergėjai nustatė angliakasiams nepaprastai dideles normas, ragino juos sparčiau dirbti, bet dabar paaiškėjo, kad pagaminta žymiai mažiau anglies negu tikėtasi. Darbininkai negauna tinkamo atlyginimo, jiems trūksta maisto, drabužių, nėra tinkamų butų. Kalbų ir propagandos yra daug, bet angliakasiai propaganda negali maitintis.

Maskva susirūpinusi Rytų Europos valstybių darbininkais, nes jai apardyti planai.

Kūdikis negali gimti už 360 dienų

LONDONAS. — Lordų rūmų įstatymų komitetas sako, kad kūdikis negali gimti po 360 dienų nuo apvaisinimo. Britų teismai pripažino gimimus legaliais, jei vaikai gimdavo po 331, 346 ir net po 349 dienų, bet lordams atrodo, kad 360 dienų jau yra per daug.

Lakūnas Charles P. Jones prašė perskyrų, kai patyrė, kad namie likusi jo žmona pagimdė kūdikį labai vėlai. Paskutinį kartą savo žmoną jis matęs 1945 m. rugsėjo 18 d., o kūdikis gimęs 1946 m. rugsėjo 13 d.

Žemesnieji teismai atsisakė duoti jam perskyras, bet lordų komitetas kitaip galvoja.

—Ūkio lygsvaros tvarkytojas Alan Valentine pareiškė, kad šiomis dienomis vyriausybė paskelbs visą eilę naujų patvarkymų.

—Kariuomenės vadovybė rengiasi šaukti 3,500,000 vyrų karo tarnybon.

—Senato karo komitetas siūlo skirti 3 bilijonus dolerių gyventojų apsaugos reikalams.

—Indokinijoje prancūzų karo jėgos laimėjo kelias svarbias pozicijas, komunistai buvo sumušti. Prancūzų kariuomenė jau vartoja naujus ginklus.

Vėliausios Žinios

★

—Paskutiniai pranešimai iš Šiaurės Korėjos sako, kad kinai pasitraukė iš Hamhung. Šeštadienio vakare jiems pavyko okupuoti šį pramonės centrą, bet sekmadienio vakare jie patys pasitraukė. Pasirodo, kad Amerikos karo laivai labai smarkiai apšaudė visą Hamhung sritį. Tatai dar nereiškia, kad kinai dar kartą nepuls uosto, bet jie žino, kad teks skaitytis su Amerikos kanuolėmis. Atrodo, kad uosto srityje esantieji kariai galės būti išvežti.

—Vakar Jungtinių Tautų karo jėgos priverstos trauktis iš visos eilės pozicijų Hungnam uosto srityje. Priešas pasiekė uosto priemiesčius, bet jis sustabdytas. Kariai ir karo medžiaga tebekeliama į transporto laivus. Priešas nepajėgė pakenkti evakuacijos darbams.

—Kiek karių išvežta ir kiek jų tebėra Hungnam srityje, tuo tarpu dar neaišku. Gen. MacArthur štabas uždraudė skelbti žinias apie evakuacijos eigą. Atrodo, kad teks palikti uoste daug karo medžiagos. Ji, aišku, bus sunaikinta.

—Paskutinėm 4 dienom JAV karo jėgos pastatė gana gerą aerodromą Yonpo srityje. Didieji transporto lėktuvai dieną ir naktį ima karius. Šiandien priešas jau pasiekė Yonpo apylinkes. Jis gali apšaudyti aerodromo sritį.

—Britų užsienio reikalų ministeris Ernest Bevin vakar traukiniu išvažiavo į Prancūziją ir Belgiją.

—Vyriausybė imsis priemonių uždrausti pramonininkams samdyti nereikalingus darbininkus. Bus paskelbti nuostatai, kurie visoms dirbtuvėms parūpins reikalingą darbininkų skaičių.

—Geležinkelių iešmininkai baigė streiką. Paštas jau priima siuntinius į visas pašto stotis.

—William Green pareiškė, kad Amerikos darbininkai nestreikuos ir dirbs ilgesnes valondas.

Pakeis karo prievolės įstatymą

WASHINGTON, D. C. —Atstovų rūmų karo komiteto pirmininkas Carl Vinson sako, kad tuojau po Naujų Metų teks keisti dabartinį karo prievolės įstatymą.

Dabartinis įstatymas liepia registruoti 18 metų amžiaus vyrus, bet tarnybon negali jų šaukti, kol jie nesulaukia 19 metų amžiaus.

Tarnybon šaukiami vyrai iki 25 metų amžiaus. Norima pakeisti įstatymą, kad leistų šaukti 18—29 metų vyrus.

Pakistane rado naują alfabetą

QUETTA, Pakistanas.— Amerikos archeologai, dirbdami Pakistano vyriausybės nurodytose vietose, rado iki šio meto mokslininkams visai nepažįstamą alfabetą.

Apskaičiuojama, kad tas alfabetas buvo vartojamas prieš pustrečio tūkstančio metų. Manoma, kad jis galėjęs jungti sumerų ir Indus slėnyje buvusias kultūras. Naujai rastame alfabete yra visa eilė raidžių, labai panašių į graikiškąsias. Mokslininkai rado daugybę įvairiausių simbolių, kurių reikšmė jiems visai nežinoma.

Tvirtinama, kad Pakistane, Irake ir Irane yra visa eilė vietų, kur galima rasti vertingų iškasenų.

—"Nosh Corp." vadovybė paskelbė, kad ji nekels naujų automobilių kainų ir bendradarbiaus su vyriausybe. Panašų pranešimą rengiasi paskelbti ir Fordas.

—Amerikos ir britų kariai labai nepatenkinti Pietų Korėjoje vykstančiais žmonių šaudymais. Vienas kalėjimo viršininkas pareiškęs, kad suimtuosius reikia šaudyti, nes nėra kur jų dėti. Britai netiki, kad korėjiečių teismai būtų bešališki.

—JAV vyriausybė rengiasi sušaukti Pietų Amerikos valstybių konferenciją artėjančiam pavojui aptarti.

VYRIAUSYBĖ ĮSAKĖ SUMAŽINTI NAUJŲ AUTOMOBILIŲ KAINAS

Paskelbė ekonomines sankcijas komunistų pavergtai Kinijai, įšaldė kinų vertybes

WASHINGTON, D. C., gr. 17 d.—Valstybės sekretorius Dean Acheson, gausios patarėjų grupės lydimas, šiandien išskrido į Belgiją. Rytoj Briuselyje prasidės Atlanto Sąjungos užsienio ministerių konferencija, kuriai teks patvirtinti arba atmesti visa eilė karo vadų ir kitų specialistų padarytų nutarimų.

Ministeriams teks patvirtinti nutarimą įtraukti vokiečius į Vakarų Europos apsaugas, teks paskirti Atlanto Sąjungos karo jėgų vadą, patvirtinti planus karo pramonei ir karo medžiagos gamybai. Šie reikalai įvairiuose komitetuose buvo aptarti, bet iki šio meto galutinai dar nepatvirtinti.

Prezidentas Trumanas neišlydės sekretoriaus. Prezidentas, šeštadienį paskelbęs pavojaus stovį, išvažiavo savaitgalį praleisti savo jachtoje. Prezidentui labai nepatikusi respublikonų atstovų rezoliucija, reiškianti nepasitikėjimą sekretoriui Dean Achesonui. Bet pastarasis nutarė nekreipti jokio dėmesio į respublikonų nutarimus.

Vakar ir šiandien vyriausybė ėmėsi visos eilės gana svarbių nutarimų užsienio ir vidaus politikoje. Vyriausybė paskelbė ekonomines sankcijas komunistų pavergtai Kinijai. Prezidentui išaiškinus pavojaus stovio priežastis ir Kinijos komunistų įsiveržimą į Korėją, vyriausybė uždraudė Amerikos bendrovėms prekiauti su Kinijos komunistais. Amerikos lėktuvai negalės nusileisti Kinijos komunistų aerodromuose, o laivai neturės teisės įplaukti į komunistų uostus arba pervežti komunistams skiriamas medžiagas. Tuo pačiu metu vyriausybė įsakė įšaldyti visas kinų vertybes.

Prezidentas paskyrė Charles E. Wilsoną krašto apsaugos mobilizacijos tvarkytoju. Jam duota nepaprastai didelė galia įvairiose ūkio ir darbo srityse.

Pirmon eilėn vyriausybė įšaldė naujų automobilių kainas. Šiomis dienomis visa eilė stambių korporacijų pakėlė kainas 5%, bet vyriausybės patvarkymas liepia jas sumažinti iki gruodžio 1 d. buvusių kainų. Šis patvarkymas galios 90 dienų. Vėliau jis gali būti pratęstas arba pakeistas. Automobilių korporacijos nelaukė tokio griežto nuostato. Kai kurios pasižadėjo klausyti vyriausybės įsakymo. Automobilių darbininkų unijos prezidentas Walter Reuther sako, kad kainų nereikėję įšaldyti.

Senato finansų komitetas nutarė pakelti mokesčius nuo pelno 77%.

VAKAR KINAI OKUPAVO HAMHUNG MIESTĄ, ARTĖJA PRIE UOSTO

Gen. Wu pareiškė, kad Peipingo valdžia neįsakysianti sustabdyti karo veiksmų

TOKIJO, Japonija, gr. 17 d.—Jungtinių Tautų kariai buvo priversti atiduoti komunistams naujas pozicijas Rytų Korėjos pakraščiuose.

Priešo spaudimas buvo toks didelis, kad Amerikos ir Korėjos kariai buvo priversti atiduoti greta esantį pramonės centrą Hamhung.

Amerikiečiai išsprogdino 6 tiltus, bet abejojama, kad tatai sustabdytų priešą. Jis lengvai galįs pasiekti greta esančio uosto priemiesčius.

LAIVYNAS VISĄ LAIKA NAIKINA KINUS

Greta stovintieji Amerikos karo laivai vykusiai naikina puolančius kinus. Artilerijos ugnį taiko lakūnai ir visai pafrontoje esantieji specialūs stebėtojai.

Niekas neabejoja, kad kinams padaryti nepaprastai dideli nuostoliai, bet visų kinų išnaikinti niekas nepajėgs. Žvalgai praneša, kad nauji kinų kariuomenės daliniai siunčiami į uosto sritį.

Pranešimai iš Vakarų Korėjos sako, kad ir ten kinų karo vadovybė traukia jėgas į 38-tos lygiagretės sritį.

Iškasė šiomis dienomis sušaudytuosius

SEOUL, Korėja. — Šeštadienį sostinės apylinkėse atkasta duobė, kurioje buvo suversti prieš porą dienų sušaudyti politiniai kaliniai. Atkasimui vadovavo Jungtinių Tautų komisijos nariai. Liūdininkais buvo Korėjos vyriausybės ir Jungtinių Tautų kariuomenės atstovai.

Amerikos, britų ir kitų tautybių kariai pasipiktinę paskutinėmis dienomis Korėjoje vykstančiais šaudymais. Buvo pasakojama, kad sušaudytos kelios mergaitės, bet paaiškėjo, jog tai būta mažo ūgio moterų.

Korėjos vyriausybės atstovas sako, kad šaudomi tiktai nuteisti komunistai ir karo kriminalistai.

Peipingo delegacija važiuos namo

LAKE SUCCESS, N. Y. — Peipingo delegacijos vadas gen. Wu sukvietė spaudos atstovus ir pareiškė, kad Kinijos komunistų vyriausybė neįsakysianti sustabdyti karo veiksmų Korėjoje. Jis sako, kad visa paliaubų rezoliucija esanti tiktai spąstai.

Gen. Wu paaiškino, kad Azijoje bus taika, jei Peipingo valdžiai bus pripažintas svaresnis balsas Azijos reikaluose ir josios atstovai bus įleisti į Jungtines Tautas. Jis aiškiai pasakė, kad karo veiksmai pasibaigs tiktai tuo metu, jei bus priimtos Sovietų Sąjungos išdėstytos sąlygos.

Kalbos gale Wu pastebėjo, kad Peipingo valdžia galinti įsakyti "Korėjoj esantiems savanoriams" sustabdyti karo veiksmus. Jis pranešė, kad antradienį Kinijos delegacija išvažiuosianti iš New Yorko.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Vargas ir šalpa

Kažkaip pasaulyje vyksta, kad vieni pajėgus, savu darbu uždirba savam kasdieniniam gyvenimui ir susidaro santaupų savai senatvei, savai juodai dienai, o kiti dažnais savo gyvenimo laikais atsiduria skurde, varge be duonos kąsnio, be rūbo skiauto.

Panašiai vyksta normaliame žmogaus gyvenime. O ką bekalbėti apie žmones, kuriuos ištinka tautos nelaimė: tauta, kraštas karo nuniokuojamas, o gyventojai dėl gresiančio savai gyvybei pavojaus tampa tremtiniais. Tenka apleisti savą kraštą, palikti savo darbą, sutaupas ir atsidurti svetur.

Tūkstančiam ir lietuvių tautos žmonių, antrukart užplūstant raudonajam, nekaltų žmonių krauju persisunkusiam bolševizmui į Lietuvą, teko apleisti savą kraštą ir prisiglausti svetimame, nors irgi buvusio okupanto krašte — Vokietijoje ir tenai laukti pagalbos iš ateinančių alijantų — demokratinės Amerikos.

Tai jau sena pasaka, ir tūkstančiai lietuvių tremtinių šiandien jau yra įvairiuose kraštuose, o daugumas Amerikoje, ir savu darbu sau pragyvenimą susidaro.

Bet ne visiems ši laimė nusišypsojo: dar keliolika tūkstančių lietuvių-tremtinių, ypač šeimos su ligoniais, mažamečiais vaikais, seneliais ir šiaip pavieniai su silpna sveikata tebesiranda tremtyje, Vokietijoje. Jų padėtis be galo bloga ir kritiška: be duonos kąsnio, be rūbo. Ir maisto ,rūbo trūkumas visai juos daro pavargėlius, paliegėlius.

Kiekviena tauta savais žmonėmis rūpinasi. Ir ne tik tautinis, bet ir pirmutinis žmogaus žmoniškumo įstatas savu artimu-žmogumi rūpintis, padėti, pagelbėti.

Lietuvių tauta savo šalpinį organą, organizaciją turi Balfą, kuris ypatingai tremtiniais pasirūpino, rūpinasi.

Be to, dar prieš metus antrus tremtyje esančiam stipriam, pajėgiam tremtiniui buvo dar šiokios tokios galimybės ir pačiam išsilaikyti. Bet šiandien likus termtiniais seneliams, ligonims ir šeimoms su mažamečiais vaikais, išsilaikymas yra pats blogiausias iš viso tremties laiko. ..**Tad mūsų pagalba, mūsų sušelpimas jų būtinas — būtiniausias.**

Chicagos Bridgeporto kolonijos Balfo skyriai, tai jausdami, ir imasi iniciatyvos pravesti ir skelbia **rūbų, avalynės ir pinigi-nį aukų vajų.**

Vajaus laikas nuo 1950 m. gruodžio mėn. 18 d. iki 1951 m. sausio mėn. 20 d., būstinė lietuvių knygynas "Nemunas", 3143 So. Halsted St., kasdien 12 - 9 val. vakaro, sekmadieniais, šventadieniais 1 - 3 val. po pietų.

Maloniai, vargstančio lietuvio - tremtinio pagalbos, šalpos prašančio ablsu kreipiamės į visus mielus Chicagos tautiečius ir prašom ištiesti savo dosnią ranką-pagalbos, šalpos reikalui.

Bridgeporto Balfo Skyriai

Kupiškėnai subalansavo šiuos metus

Gruodžio 9 d. buvo Kupiškėnų Kultūros Draugios priešmetinis susirinkimas Tremtinių Namuose, 2244 W. 23rd Pl. Nors tai neįprasta vieta kupiškėnams, bet labai patogi ir erdva tinkama susirinkimams. Nariai, kurie iš širdies rūpinasi draugijos reikalais, atsilankė į susirinkimą išgirsti metinės draugijos apyskaitos apie kupiškėnų nuveiktą darbą ir išrinkti tinkamos darbščios draugijos valdybos.

Pažvelgus į praeitų metų kupiškėnų veikimą, juos galima pavadinti darbščiais, nes jų atstovai visur dalyvavo su pažangiąja Chicagos lietuvių visuomene. O aukų draugija ir nebuvo šykšti, visur prisidėjo prie labdarybės reikalų ir visiems prašantiems ištiesė pagalbos ranką. Kupiškėnai džiaugiasi, kad gali aukoti, padėti vargstantiem ir nors kiek jų vargą sumažinti. O kada jų iždas išsisemia, jie vėl surengia keletą pramogų ir vėl jį pripildo. Ir šiame metiniame susirinkime jie priėmė kelis gražius nutarimus, paskirdami aukų labdarybei. Stambi auka buvo paskirta lietuviams tremtiniams Vokietijoj, kurie ten gydosi sanatorijose ir maža teturi vilties atvykti į Ameriką. Komitetas (P. Balchunienė ir V. Budrys) pasirūpins, kad sanatorijų ligoniai iš Kupiškėnų Kultūros Draugijos gautų Kalėdų dovanų.

Mūsų mylimam laikraščiui "Naujienoms" didis Kupiškėnų Draugijos ačiū už suteiktą vietą mūsų korespondencijoms ir pranešimams per 1950 metus. Per "Naujienas" Kupiškėnų Kultūros Draugija Kalėdų ir Naujųjų Metų švenčių proga sveikins narius rėmėjus ir draugus Amerikos ir Kanados lietuvius, linkėdama visiems laimingų kitų metų.

1950 metais iš kupiškėnų tarpo mirtis išskyrė vieną narį — K. Stuparą. Tačiau liga daugiau kupiškėnų buvo prispaudusi. Sirgo Mary Jakubauskienė, Ona Katelienė ir kupiškėnų garbės narė kanadietė Ona Indrelienė. Visos trys turėjo pakelti sunkias vidurių operacijas. Barborą Švelnienę ir Stasį Butėną ištiko skaudžios automobilių nelaimės, abu buvo sužeisti. Garnys ilgasnapis irgi lankėsi ir kupiškėnuose. Net dvi jaunas poras apdovanojo naujagimiais. Jaunieji, linksmūs sulaukę įpėdinių, o senoji karta dar labiau pučiasi, gavusi senolių (granpa) vardą. Tai Povilas Cheraska, kuris tą garbę gavo, cigarus rūkė ir kitiems dalijo tame kupiškėnų susirinkime.

Į draugiją įsirašė vienas narys — Kazys Karazija. Sveikiname jauną narį ir linkim sykiu su kupiškėnais dirbti labdaros darbą.

Valdyba išrinkta 1951 metams ši: pirm. F. Stanionis, pavad. P. Švelnys, rašt. P. Balchunas, nut. rašt. K. Katela, iždi. K. Matekonis, kasos glob. P. Cheraška.

Geistina ,kad visi nariai glaudžiai su valdyba bendradarbiautų ne vien savo draugijos, bet ir visuomenės gerovei per tuos ateinančius 1951 metus.

Dar priešmetiniame susirinkime buvo nutarta ateityje kupiškėnų susirinkimus daryti Tremtinių Namuose, 2244 W. 23 Pl. Tad visus narius prašau įsidėmėti ir kitą susirinkimą atvykti į čia pažymėtą vietą.

P. Balchunas

Tinginystė ar kas?

SLA 226 kuopos susirinkimas įvyko gruodžio 6 d. Į šį susirinkimą nariai buvo šaukiami atvirukais. Bet atvyko tik apie pusantro tuzino. O šiame susirinkime reikėjo išrinkti ateinantiems metams valdybą ir šeštai apskričiai delegatus. Dėl kandidatų stokos į tas vietas buvo išrinkti tie patys, kurie tai kuopai tarnauja daugelį metų.

Taip pat buvo perrinkta parengimų komisija, į kurią įėjo darbštūs ir pasižymėję vakarų rengimuose asmenys, būtent: p-lė Emma Ascilaitė, St. Jakubauskas ir p. Juknis. Tikimasi, kad jie surengs šaunų pobūvį.

Sakoma, kada yra griežta opozicija — negera. Bet kada nebelieka opozicijos — kartais blogiau.

Ši kuopa pergyveno dvi stambias opozicijas. Pirmoji buvo bolševikų. Tada jie buvo užsibrėžę visas lietuviškąsias organizacijas užgrobti. Bet kuopa prieš juos atsilaikė.

Antroji opozicija atsirado tada, kada Lietuvoj atsirado tautos vadas. Ir šioj kuopoj atsirado tautos vado pasekėjų. Jie taip pat, kaip ir pirmieji, norėjo kuopą užgrobti, bet ir jiems nepavyko.

O į kuopos susirinkimus tais opozicijų laikais ateidavo visi nariai.

K. č.

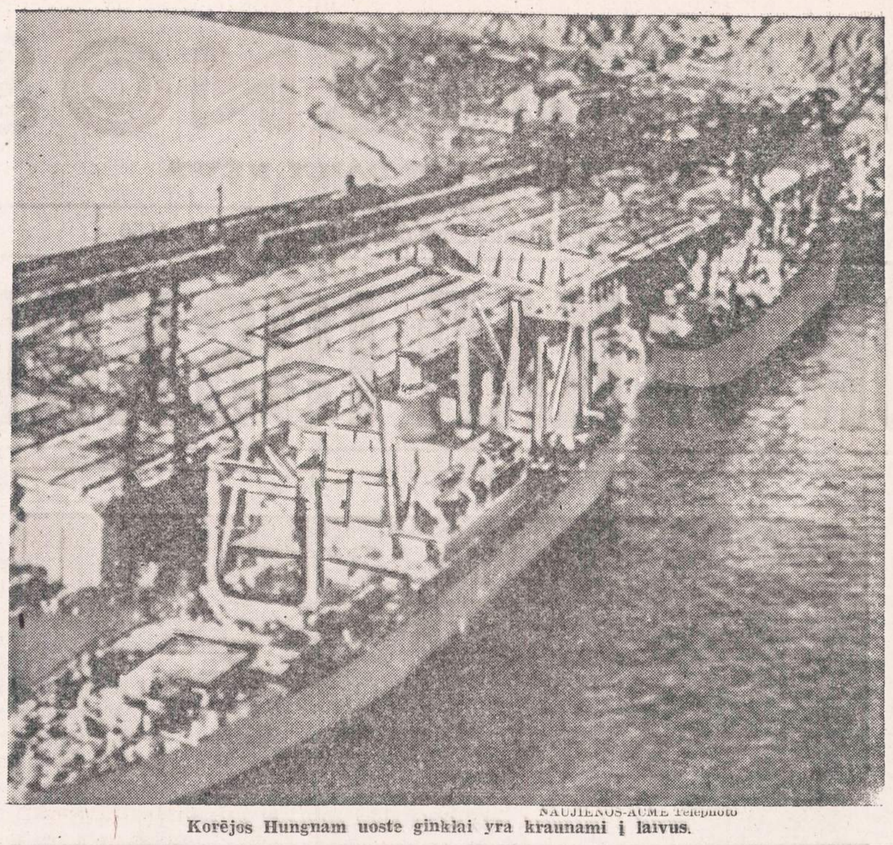

NAUJIENOS-ACME Telephoto

Korėjos Hungnam uoste ginklai yra kraunami į laivus.

TREMTINIAI! METAS PADĖTI SAVO PAVERGTAI TĖVYNEI!

NEW YORK (LAIC) — 1940-1950 metų įvykių Lietuvoje stebėtojai **šiuo metu gali pagelbėti savo pavergtai tėvynei,** pristatydami atitinkamoms įstaigoms savo notarizuotus (po priesaika) pareiškimus (4-ose egz.) apie asmeniškai stebėtus ir patirtus iš maskolių pusės persekiojimus, kančias ir trėmimus.

Amerikos Lietuvių Tarybos įstaigos — 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill. ir 233 Broadway (kambarys Nr. 3012), New York 7, N. Y. — mielai gelbės asmeniškai atsilankantiems pareiškėjams angliškai surašyti tekstus.

Lietuviškai rašyti, bet notarizuoti, pareiškimai irgi siųstini šioms įstaigoms.

Lietuvos Konsulatai, ALT skyriai ir tremtinių organizacijos irgi mielai pagelbės įvykių liudininkams tiksliai surašyti faktus su reikalingomis smulkmenomis apie įvykių vietą, datą ir su raudonojo teroro aukų pavardėmis.

Žinios yra reikalingos Lietuvos bylos dokumentacijai.

Kodėl Šepetys rečiau rašinėja

Ponas Šepetys savo laiku labai daug rašinėjo, bet paskutiniu metu jo rašinių skaičius sumažėjo. Vieni sako, kad jis taupo dienraščio popierių, o kiti — vietą.

Savo laiku tai pasakiau piknike, o dabar ir vėl pakartosiu. Ar Šepetys taupo popierių, ar redaktorius — vietą, negalėčiau pasakyti, bet kad jis yra labai taupus, tai visi žino. Žinau aš, žino ir mano draugai.

Vienas mano draugų štai ką galvoja: Nakties metu jis sulaiko laikrodį, kad nenudiltų ratukai.

Antras taip samprotauja:—Jis neskaito laikraščių nei lietuviškų knygų, kad akiniai nenudiltų.

Man atrodo visai kas kita. Jis pradėjo rašyti labai mažomis raidėmis, kad sutaupytų rašalą.

—Dėdė Pasakorius.

SKAITYKIT IR KITUS RAGINKITE SKAITYTI "NAUJIENAS"

AR JIESKAI DARBO?
SKAITYK KASDIEN
NAUJIENAS
IR TEMYK SKILTIS
"REIKIA DARBININKŲ"
Lietuviai taipgi perka ir parduoda ir progas sužino tiktai per
NAUJIENAS
Tel. CANal 8500
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.

"NAUJIENAS" skaito visų srovių žmonės: darbininkai, biznieriai, profesionalai, dvasininkai, mokslininkai ir valstybininkai.

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ
PRANEŠIMAI

CHICAGOS BALF apskritis atidarė savo ofisą 2807 West 55th St., Chicago 32, Ill. Telefonas: WAlbrook 5-5936. Visus raštus adresuojamus Chicagos BALF Apskrities Valdybai prašome siųsti viršminėtu adresu. **Chicagos BALF Aps. V-ba.**

LOVEIKIS
Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. YArds 7-7308

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Gražiausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvėms ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukit: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkt.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
PArtsmouth 7-9020.

URBA
Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms, Papuošimams.
GĖLININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3-5870

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 6-0142
1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWN HALL 3-2109 CICERO, ILLINOIS
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and
PRospect 6-0099 Parking Facilities.
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse žausime koplyčią arčiau jusų namų

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Visi Tel. YArds 7-1741-1742
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas LAfayette 3-0727
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto. W. G. E. S. 1390 k.

NARIAI Chicagos Lietuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

J. LIULEVIČIUS
4348 SO. CALIFORNIA AVENUE Phone LAFAYETTE 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YARDS 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 SO. HALSTED STREET 719 WEST 18th STREET
Telephone YARDS 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 WEST 46th STREET Phone YARDS 7-6781

LACHAWICZ IR SUNUS
TEL.: VIRGINIA 7-6672 and 6673
2314 WEST 23rd PLACE 19756 SO. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS
10821 SO. MICHIGAN AVENUE Phone PULLMAN 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVENUE Phone YARDS 7-4968

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET TEL.: SEELEY 3-5711

ALFRED VASAITIS
1446 SO. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLYMPIC 2-1003

3 METŲ MIRTIES SUKAKTUVĖS

ALICE RUSACKAS-RUSSELL

Persiskyrė su šiuo pasauliu 1947 m. gruodžio 18 d., sulaukusi 61 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje.

Paliko dideliame nuliūdime vyras Joseph ir 3 sūnūs: Bernard, marti Lucille; John marti Wilamina ir Charles, marti Cecilia; 2 dukterys: Della Awgaitis, žentas Robert, Millie Užunaris, žentas Walter; sesuo Barbora Veraitienė, švogeris William; 6 anūkai ir daug kitų giminių ir pažįstamų.

Ilsėkis, brangiausioji mamyte, Lietuvių Tautinėse kapinėse ir lauk mūsų ateinant pas jumis, kitokios ramybės negalim sulaukti. Liūdime jūsų, mūsų brangiausioji mamyte, jūsų vyrelis, sūnūs ir dukrelės.

Nuliūdusi:

Rusackų Šeima.
10059 S. State St.

6 METŲ MIRTIES SUKAKTUVĖS

JUOZAS RUSACKAS (RUSSELL)

Persiskyrė su šiuo pasauliu 1944 m. gruodžio 24 d., sulaukęs 38 metų amžiaus. Gimęs Anglijoje.

Paliko dideliame nuliūdime žmona Johanna, tėvas Juozas, 3 broliai: Bernard, Jonas ir Charles; 2 seserys: Della Awgaitis ir šeima; Millie Užunaris ir šeima; teta Barbora Veraitienė ir šeima; krikšto tėvas Juozas Alikonis ir šeima ir kitos giminės.

Ilsėkis, brangusis sūneli, Lietuvių Tautinėse kapinėse ir lauk mūsų ateinant pas tave, kitokios ramybės negalime sulaukti. Liūdime tavęs, mūsų brangiausis, tavo tėvelis, broliai ir sesutės.

Nuliūdusi:
Rusackų Šeima.
10059 S. State St.

Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės

Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arba koplyčią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.

BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet

PAMINKLUS PRISTATOME Į VISAS KAPINES ARTI AR TOLI

Bittin and Kamensky Monument Works
3938 W. 111th Street — Tel.: BEverly 8-0005

SUAUGUSIŲ BENDRO LAVINIMO KURSAI OLDENBURG'E

Rašo Ąžuolo Šermukšnis

1.

Bėgančios dienos gramzdina į praeities užmirštį visus įvykius ir darbus, kuriais gyvenamuoju metu sielojamasi ir vargstama. Laiko dulkės paskandina visus patirtus vargus, nepriteklius ir nuoskaudas, palikdamos ateičiai ir gražesnių prisiminimų ir prošvaisčių. Štai jau keletas metų praslinko, kai vargingose Vokietijos stovyklose, tada dar emigracijos nepaliestose virte virė įvairus kultūrinis darbas, steigėsi mokyklos, kūrėsi įvairiausi kursai.

Tai ta proga norėčiau prisiminti kaip 1946 m. Vokietijoje Oldenburgo mieste Untermberg stovykloje buvo kuriama suaugusių gimnazija. Kadangi apie tą nebuvo rašyta to meto Vokietijos lietuvių spaudoj, norėdamas, kad tas darbas pareikalavęs daug pastangų ir pasišventimo nebūtų visiškai užmirštas ir nors trumpai rastų vietos laikraščio skiltyse, tad gi ryžausi apie tai parašyti.

2.

Tuo metu Oldenburge jau veikė normali gimnazija, sutalpinusi gražų būrį jaunimo. Tačiau suaugusieji ir vyresnio amžiaus norintieji mokytis nebegalėjo pritapti prie normalios gimnazijos. Tas ypač buvo aktualu tiems, kurie ir Lietuvoje buvo mokęsi suaugusių gimnazijoje. Todėl nevieno galvoje švysčiojo mintis, kas čia daryti. Pradžioje tai buvo tik atskirų asmenų mintis, neturėjusi konkretesnių planų. Vėliau susidaro grupelė norinčių mokytis ir siekiančių rasti išeitį.

Iniciatoriai B. Aselskis ir J. Ramanauskas nutaria kreiptis į gimnazijos direktorių patarimo ir paramos. Direktorius T. Blins strubas pilnai pritaria tam sumanymui ir parodo visokeriopą pagalbą. Tačiau norint pradėti kokį darbą, reikalinga žinoti, kiek bus mokinių, todėl paprašo sudaryti sąrašą norinčių lankyti suaugusiųjų gimnaziją.

Kadangi to pasikalbėjimo metu buvo pats vidurvasaris, tai sąrašo sudarymas ėjo lėtokai. Buvo kreiptasi ir per stovyklos biuletinį, kad suinteresuotieji užsiregistruotų. Pamažu sąraše susidarė per 50 asmenų, kurie buvo pasiryžę vėl sėsti į mokyklos suolą.

Su sudarytu sąrašu delegacija vėl apsilanko pas Gimnazijos direktorių, kad pradėtų visus įsteigimo formalumus. Direktorius rūpinosi sukomplektuoti mokytojus. Dauguma normalios gimnazijos mokytojų sutiko dėstyti ir suaugusiųjų gimnazijoj.

Vos pradėjus organizavimo darbą, pasikeičia ginnazijos direktoriai. Direktorium paskiriamas J. Klevaitis, visa širdimi atsidėjęs pedagogo darbui ir pilnai pritariąs suaugusių gimnazijos steigimui. Esant vispusiškam pritarimui ir paskatinimui darbas vystomas tolyn. Naujasis direktorius tarėsi su mokytojais, sutinkančiais dėstyti suaugusių gimnazijoj. Vėliau paskiria iš gimnazijos mokytoją J. Karpavičių visais steigimo reikalais rūpintis.

Dabar nuodugniai peržiūrimas sąrašas ir sugrupuojami norintieji mokytis klasėmis. Pasirodo, kad daugiausia kandidatų yra pirmai ir penktai klasei, o kitoms visai maža. Suaugusių gimnazija su visomis klasėmis neįmanoma įsteigti, nes permaža kandidatų. Apsiribojama tik pirma ir penkta klase. Mokytojas J. Karpavičius, atsidėjęs ima komplektuoti mokytojus ir aiškinti teisinę padėtį su Detmoldo Lietuvių Švietimo valdyba. Negalint formaliai įkurti suaugusių gimnazijos dėl mažo mokinių skaičiaus, buvo galvota prie normalios gimnazijos įkurti dvi paraleles suaugusių klases. Tačiau praktiškai tas vėl pasirodė sunkiai įvykdoma, nes daugumos stojančių karo metu buvo pražudyti išeito mokslo pažymėjimai. Gi neturintiems pažymėjimų, reikėjo laikyti įstojamieji egzaminai, bet nepasirengusiems, o kitiems ir seniai mokyklos suole sėdėjusiems, tas sunku buvo padaryti.

Gimnazijos vadovybė tą visą reikalą apsvarsčius apsistojo prie tos minties, kad mokslas būtų prieinamas kursų forma. Praėjus nustatytą programą gale mokslo metų būtų laikoma egzaminai prie normalios gimnazijos ir išlaikiusiems išduodami pažymėjimais. Tuo būdu gimsta Suaugusiųjų Bendro Lavinimo Kusai, nors stovykloj iš įpratimo visą laiką vadinta suaugusiųjų gimnazija.

Galutinai formaliai susitvarkius ir kursų vedėjui J. Karpavičiui surinkus mokytojus, įvyko steigiamasis susirinkimas dalyvaujant visiems užsirašiusiems. Susirinkusiems kursų vedėjas paaiškino šių kursų tikslą ir laukiantį rimtą darbą, nes viskas bus praeinama pagal nustatytą gimnazijos programą. Nenusistačiusiems rimtai dirbti ir tesėti, visiškai nepatarė nė pradėti. Po šios kalbos dalis neapsispenrdžiusiųjų nė nepradėjo mokytis. Pradžioje mokinių buvo per 30. Tuojau po kalbos mokiniai pasiskirstė į dvi klases ir išsirinko klasių seniūnus. Į bendrą kursų komitetą kursantai išsirinko J. Ramanauską, B. Aselskį ir S. Dalių. Komitetui teko visais ūkiškais kursų reikalais rūpintis.

3.

Suaugusių Bendro Lavinimo kursai savo darbą pradėjo 1946 m. spalių mėn. 3 d. Lietuvių laikraštyje, išeinančiam Fuldoje "Mūsų Viltis", tilpo trumpa žinutė, kad Oldenburge Unterm Berg lietuvių stovykloje pradėjo darbą suaugusių gimnazija.

Pamokos vyko vakarais nuo 7 val. iki 11 val. gimnazijos patalpose. Tos patalpos tai buvo vėjo perpūčiamas barakas, kuriam ypač žiemos metu buvo nepakenčiamai šalta. Šaltis kankino visus: mokytojams sunku buvo aiškinti, o kursantams sunku sugrubusiais pirštais užsirašinėti. Vėliau kursų komitetas, surinkęs iš kursantų po keliolika markių, nupirko durpių. Tačiau durpės sunkiai degdavo, nes buvo šlapios ir smarkiai rūkdavo. Taigi klasėj vistiek būdavo šalta, o dūmai graužd avo akis, versdavo ašaroti ir kosėti. Silpnesnės sveikatos mokytojai, atėję dėstyti, vos galėdavo kalbėti.

Toliau daugiausia nervus gadino šviesos trūkumas. Tuo laiku stovyklai buvo nustatytas elektros srovės kontinentas ir vyko šviesos suvaržymai. Vakarais ilgoms valandoms šviesa buvo išjungiama. Vos spėja mokytojas ką nors pradėti aiškinti, o kursantai užsirašinėti, žybt ir šviesa užgęsta. Sėdim potamsyje ir klausom ką mookytojas pasakoja. Lauk dabar šviesos, kuri užsidegs už poros arba trijų valandų. Buvo norima nupirkti primusinė lempa, bet juodojoj rinkoj brangiai kainuoja ir būtinai reikalingas žibalas, kurio sunku gauti. O čia šviesos būtinai reikia, nes elektra kas vakarą gesinama. Kilo tuoj išradimai: paimama mažytė bonkutė, įstatomas knatelis, į bonkutę įpilama benzino. Kad benzinas nesprogtų, įdedama druskos, — na ir gaunasi "velnio akis", kuri mažai šviečia, bet už tat daug rūksta. Kai tokių lempučių klasėj pasistato koks desėtkas, tai per dūmus sunku ir matyti, o kosėti ir čiaudėti vos spėk.

Didelis trūkumas buvo mokomųjų priemonių. Nebuvo ne tik vadovėlių, bet ir paprasčiausio sąsiuvinio trūko. Pradžioje po vieną storą sąsiuvinį apdalino gimnazijos direktorius, vėliau kursų vedėjas irgi po vieną. Sąsiuviniai būtinai reikalingi užrašų vedimui, o jų labai trūko. Vyko didelė medžioklė po vokiečių knygynus, bet be pupelių kavos tepimo sunku ką būdavo gauti. Visiems buvo džiaugsmo, kai gavom Lietuvių kalbos gramatikas ir sintakses, bet ir tai gavo kas kelintas, nes visiems neužteko.

Pamažu, nors sunkiom sąlygom, visas kliūtis nugalint darbas ėjosi pirmyn. Kiekvieną vakarą klegėjo klasės, aidėjo lotyniški, angliški vardai bei matematikos formulės. Visiems kursantams teko gerokai pasispausti, nes per ilgus metus daug kas užmiršta, o stovyklos sąlygose sunku ir mokytis gyvenant po keliolika vienam kambaryje. Blogos sąlygos ir stovyklinės negerovės veikė ir kursantus: dalis neištvermingų, pasimokę keletą mėnesių, nugaravo. Liko tik mokytis pasiryžėliai, kurie, visas kliūtis nugalėję, ištesėjo iki galo.

Daugiausia pasišventimo ir pasiaukojimo parodė mokytojai. Niekeno neatlyginami po darbo normalioj gimnazijoj šalo ir vargo kursuose. Vieton to, kad galėtų pailsėti, ėjo ten, kur buvo prašomi, aukodami savo liuoslaikį, dalinosi savo žiniomis su tais, kurie to troško. Suaugusių Bendro Lavinimo kursuose dėstė šie gimnazijos mokytojai: **J. Karpavičius, J. Klevaitis, P. Leonas, V. Skirblys, K. Bagdonas, B. Grikenis, J. Butkūnas, B. Gražulis, S. Vanagaitė, A. Balsys** ir **Z. Malakauskas.** Iš negimnazijos mokytojų dėstė du —inž. **M. Rumbaitis** ir kun. **V.** Šuminas, kuris Tautinio Delegato buvo paskirtas kursų kapelionu.

4.

Per visą žiemą ir pavasarį kursuose vyko pamokos be sustojimo. Taip kursai išdirbo 9 mėnesius ir dauguma kursantų laukė egzaminų. Tačiau mokslas tebevyko toliau, nes kursų vedėjas nebuvo gavęs iš Švietimo Valdybos pranešimo, kada paskirti egzaminai. Pagaliau gegužės mėn. pabaigoj buvo paleisti pasiruošti egzaminams ir gimnazijoj buvo iškabintas egzaminų tvarkraštis. Egzaminai įvyko birželio mėn. prieš gimnazijos sudarytą egzaminų komisiją, patvirtintą Švietimo Valdybos. Išlaikiusiems egzaminus buvo išduoti pažymėjimai. Pažymėjimus gavo 12 asmenų.

Suaugusių Bendro Lavinimo Kursai formaliai baigė darbą 1947 m. birželio 30 d. Tai buvo bene pirmi ir paskutinieji šios rūšies kursai Vokietijoje. Bet man neteko girdėti panašaus pobūdžio kursų niekur kitur. Prasidėjusi emigracija į kitus kraštus sutrugdė pradėtą darbą ir šie kursai sekančiais mokslo metais nebeveikė.

Nors kursai teveikė vienus metus, bet parodė, ko galima atsiekti kad ir nepalankiose stovyklų sąlygose. Mokytojai su nenuilstama energija ir pasišventimu dirbo be jokio atlyginimo kursuose, skirdami savo žinias kursantų mokslinimui ir lavinimui. Čia priklauso didelė padėka visiems mokytojams, o ypač kursų vadovui **J. Karpavičiui,** kurio pasišventimu ir nuolatiniu rūpesčiu kursai sėkmingai dirbo. Jų įdėtas darbas ir pasišventimas yra šviesus spindulys tamsiose tremties dienose. Ir dabar po kelių metų buvusieji kursantai, išsiblaškę po įvairiausius kraštus, nuoširdžiai iš širdies sako: dėkingumas ir pagarba mūsų mokytojams!

1950. XI. 25, Kanada.

CHRISTMAS IS COMING!!
New or Rebuilt Sewing Machines for Christmas Delivery
Order Now BIG SAVING
ELGLEWOOD SEWING MACHINE
6103 So. Halsted.
WEntworth 6-6499.

DR. A. A. RUDOKAS
OPTOMETRISTAS
4701 So. Damen Ave.
CHICAGO 9, ILL.
Ofiso valandos: kasdien nuo 6 — 9 vakarais, išskiriant trečiadienius.
Šeštadieniais nuo 10 ryto iki 6 vak
Šaukite: YArds 7-7381.

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS

Mano 30 metų praktikavimas jūsų garantavimas.
Palengvina akių įtempimą, kuri esti priežastimi galvos skaudėjimo svaigimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliregystę. Prirengia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atida atkreipiama į mokyklos vaikus.
Važiuoju į namus.
Val.: nuo 10:00 ryto iki 7:30 v. v.
Šeštadieniais iki 6 valandos vakare.
Seredomis uždaryta visą dieną, o Nedėlioj pagal sutartį.
Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akinių. Kainos pigiau kaip pirmiau.
4712 So. Ashland Ave.
Phone YArds 7-1373

Dr. Kazimieras
MICHEL
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, pritaiko akinius, ištaiso kreivas akis be operacijos turi modernius instrumentus akių bandymui.
Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių trūkumų; 35 metų praktika palengvina akių tyrimą, kuris atliekamas su didžiausiu rūpestingumu.
Jei jūsų akys ašaroja ar niežti negalite siūlo įverti į adatą, akys bijo aštrios šviesos, neįžiūrite skaityti, užeikit pasitarti pas Dr. Michel—nieko nekainuos.
Antras aukštas.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas YArds 7-6616.
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro
Geras patarnavimas.
Kalbu lietuviškai.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
3401 SO. HALSTED STREET
kampas 34th Street.
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiadieniais nuo 10 iki 12.
Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val. popiet.

Dr. R. P. Lutkus
LIETUVIS REGISTRUOTAS OPTOMETRISTAS

Akių Egzaminavimas
Akinių Pritaikymas
ir Lensų Pataisymas
7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas WAlbrook 5-4353
Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdien išskiriant ketvirtadienį, šešt. 11-3

DR. E. MARKUNAS
Lietuvis Optometristas
Akiniai taipgi pataisomi.
5603 SO. ADA STREET
Valandos: nuo 7 iki 9 vakaro.
Dėl visų susitarimų telefonuokite:
DIVERSEY 8-0165
arba
WENTWORTH 6-4568

TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ
LAIKRODŽIŲ
BRANGMENŲ
SIDABRINIŲ
INDŲ
SIENINIŲ
LAIKRODŽIŲ
RADIO IR
TELEVIZIJOS
APARATŲ
IR KT. PREKIŲ
Laikrodžiai Pataisomi Specialisto
John A. Kass
Duodama 1 metų Garantija
Lengvais Išsimokėjimais
JOHN A. KASS
4102 ARCHER AVENUE
(prie Mozart Street)
Tel. LAfayette 3-8617
Seniausia Lietuvių Jewelry Krautuvė Brighton Parke
Įsteigta 1915 metais

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖS
PEČIAI, ŠALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MAŠINOS, BALDAI, MATRACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.
Didžiausias Pasirinkimas
MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai.
Baldai Padaromi Pagal Užsakymą
PROGRESS FURNITURE Co.
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. VIctory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

TREJANKA

Mūsų Trejanka yra pasaulinė Trejanka. Mūsų Trejankos šaknys, žievės, sėklos, lapai ir kiti dalykai surinkti nuo saulės tekėjimo ligi saulės nusileidimo. Japonijoje pirmučiausia saulė teka ir mūsų Trejanka prasideda iš Japonijos, Kinijos, Indo-Kinijos, iš Persijos, iš Egypto, Prancūzijos, Ispanijos, Vakarų Indijos, Pietų Amerikos, Centralinės Amerikos, Mexikos, Šiaurės Amerikos, Canados — ir čia saulė leidžiasi. Įmerk Trejanką į ruginę ir gerk po čerkutę viso pasaulio gerą mišinį. 75 už pakelį. Prisiunčiam į jūsų namus.
ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

Ar Jūsų Inkstai Gerai Veikia?

Inkstai prašalina iš organizmo rugštis ir nereikalingą šlapumą. Jei jie netvarkoje, nuodinga materija lieka kune ir jūsų kraujuje. Jei turite sunkumo nusišlapinti, jei nakčia dažnai turi keltis, jei galva svaigsta, nugarą skauda, jaučiate nuovargį, jei jūsų paakiai patinę, vartokie
ŽOLIŲ ARBATĄ SANITAS NO. 101
Kaina $1.10 su prisiutimu. Mūsų žolių arbata yra ekspertų sudaryta remiantis ilgų metų patyrimu.
Užsakymus su pinigais adresuokit taip:
SANITAS HERBS, DEPT. N
1125 MILWAUKEE AVE. CHICAGO 22, ILL.

Taupyk Saugiai ir su Geru Uždarbiu
Turtas $25,000,000. Atsargos fondas $2,400,000.
Stipriausia Taupymo Įstaiga Amerikoj.
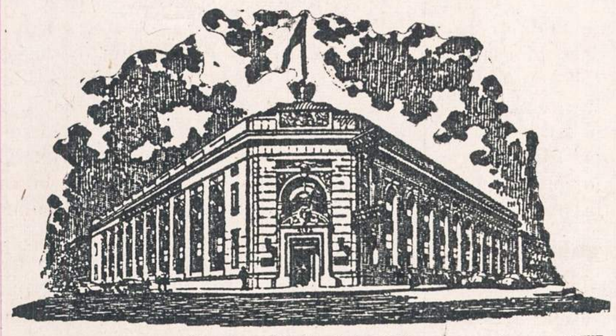
Standard Federal Building.
Standard Federal Savings
4192 Archer Avenue, Brighton Park, Chicago 22, Illinois.
JUSTIN MACKIEWICH, PRESIDENT IR MGR.
TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141.
Narys Federal Savings and Loan Ins. Corp.

PLANINGAS TAUPYMAS VISUOMET MOKA GERUS DIVIDENDUS
FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $10,000.
PRADĖKITE TAUPYTI ŠIANDIEN!
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 WEST CERMAK ROAD CHICAGO 8, ILLINOIS
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. TEL.—VIrginia 7-7747

PIRKITE KALĖDŲ REIKMENAS
— PAS —
TOWN OF LAKE UTILITIES
1800-02 West 47th St., kampas Woood
PIRKITE SU PASITIKĖJIMU
Atdara Pirmadienį ir Ketvirtadienį 9 ryto iki 9 vakaro.
Antrad., Trečiad., Penktad. ir Šeštadienį 9 ryto iki 6 vakaro.
PILNAS NAMŲ ĮRENGIMAS
RAKANDAI
Apmušti
Valgomojo Kambario
Miegamojo Kambario
Virtuvės
Ofiso
Occasional
Sofos Lovos
Lempos
KAURAI IR KARPETAI
Televizija
Spinet Pianai
Čemodanai
Siuvamos Mašinos
PRIETAISAI
Šaldytuvai
Gasiniai ir Elektriniai Pečiai
Skalbiamos Mašinos
Freezers
Dulkių Siurbliai
Prosai
Radijai ir Televizijos
Gasiniai ir Alyviniai Šildytuvai
PILNAS PASIRINKIMAS
Modernių ir Perijodinių Rakandų
CASH ARBA IŠMOKĖJIMAIS IR MILŽINIŠKOMIS SUTAUPOMIS

Walter Klash
Town of LAKE Utilities Furniture & Appliances
1800-02 WEST 47th STREET
Corner Wood St.
LAfayette 3-7771-2
CASH OR CREDIT
Open Mondays and Thursdays from 9 A. M. to 9 P. M.

VISKO UŽTEKTINAI TUOJ PRISTATOM

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai. Radio, televizijos setai, baldai vaikučiams.
Žemos kainos, lengvi išmokėjimai
DIDELIS PASIRINKIMAS
Baldai pagal užsakymą.
ROOSEVELT Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

KALĖDŲ ŠVENČIŲ IŠPARDAVIMAS Budriko Sandėlyje
Namams reikmenys, elektriniai prietaisai, televizija, jewelry, lietuviškos atvirutės, rekordai (plokštelės).
LENGVAIS IŠSIMOKĖJIMAIS
1951 metų kalendorius dykai.
Krautuvė atidara kiekvieną vakarą iki 9 val. vak. ir sekmadieniais nuo 10 ryto iki 4 popiet.
JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 So. Halsted Street
Tel. CAlumet 5-7237
Žymus radio programas leidžiamas Budriko iš WCFL stoties, 1000 kil., kas sekmadienį 5:30 po pietų Chicagos laiku.

BAIKITE SAVO KANČIAS

arthritis, reumatizmo skausmus, raumenų įtampą, kosėjimą su šiomis slaptomis formulėmis, kurios ėjo iš kartos į kartą. Sudėtis grynų žolių, daugelis jų yra retos ir brangios.
Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 2— ($1.25) — sėkmingai vartojama nuo reumatizmo, arthritis bei lumbago daugelio dėkingų žmonių.
Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 17— ($1.00) — GARSIOJI Skilvio Arbata teikia greitus rezultatus skilvio ligose. Puikiai liuosuoja vidurius, juos sunormuoja.
STANIS Analgesis SALVE — ($1.00) — duoda STEBĖTINUS rezultatus.
Ateikite arba atsiųskite "money order". Gaunama geresniose aptiekose ir Wieboldt krautuvėse.
Z. G. Stanis Company
2822 ARCHER AVE.
CHICAGO 8, ILL.
Dept. 16.

PASKOLOS NAMŲ PIRKIMUI PATAISOMS
Planuokit ... Taupykit ... Turėkite!
Atidarykite taupymo sąskaitą šiandien.
Mokamas liberalus dividendas
VISOS SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI $10,000.00.
FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $10,000.
Continental Savings and Loan Ass'n.
4559 S. PAULINA ST. CHICAGO 9, ILL.
V. P. PIERZYNSKI, Sec'y Phone: YARDS 7-0145

REMKITE TUOS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CAnal 6-8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$7.00 per year in Canada
$7.00 per year outside of Chicago
$9.00 per year in Chicago
4 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:
Metams $9.900
Pusei metų 4.50
Trims mėnesiams 2.25
Vienam mėnesiui ..... .90
Chicagoje per išnešiotojus:
Viena kopija ..... 4c.
Savaitei ..... .25
Mėnesiui ..... .90

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoj:
Metams $7.00
Pusei metų 3.50
Trims mėnesiams 2.00

Užsieniuose:
Metams $10.00
Pusei metų 5.50
Trims mėnesiams 3.00

Naujienos eina kasdien išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Tel. CAnal 6-8500.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Pavojaus Stovis

Šeštadienį prez. Trumanas paskelbė "krašto pavojaus" (national emergency) stovį. Priežastis šitam savo žingsniui jisai išdėstė savo kalboje penktadienio vakare.

Prezidentas pasakė esmėje tą patį, ką 24 valandoms pirmiau buvo pasakęs New Yorko gubernatorius ir tituliarinis republikonų vadas Thomas E. Dewey. Tik prezidentas yra nusistatęs vykdyti krašto ūkio ir ginkluotų jėgų mobilizaciją, kurios reikalavo Dewey, lėtesniu tempu, palaipsniui.

Trumano paskelbtas pavojaus (arba bėdos) stovis suteikia jam galią daryti tam tikrus dalykus, kurių jisai negalėtų daryti be kongreso sutikimo normaliais laikais.

Prezidentas gali dabar davinėti privalomus įsakymus įmonių savininkams, steigti dirbtuves, reguliuoti kainas ir algas, skirstyti žaliavas, šaukti į karo tarnybą vyrus ir moteris ir imtis visų reikiamų priemonių kraštui apsaugoti.

Kaip galima numanyt iš prezidento kalbos, jisai stengsis išvengti to, kas išverstų iš vėžių ekonominio gyvenimo eigą, ir remsis ne tiek privalomais įsakymais, kiek laisvu biznierių ir darbininkų susitarimu bei kooperavimu. Karo jėgų mobilizacija bus pravesta nestaigiai, kad nepritrūktų darbininkų pramonei.

Republikonai yra linkę reikalauti daugiau griežtumo, tačiau prezidento programos jie neketina trukdyti. Administracija tariasi su abiejų partijų vadais, todėl šitose pastangose apginti kraštą nuo gresiančio jam pavojaus ir padėti kitoms laisvoms tautoms nuo jo gintis — Amerika bus vieninga.

Tas pavojus tai — **agresingas Rusijos bolševizmas.** Jisai yra šios šalies priešas! Šitas faktas privalo būti aiškus kiekvienam Jungtinėse Valstybėse gyvenančiam žmogui, vyrui ir moteriai, piliečiui ir nepiliečiui.

"Naujienos" daug kartų yra įspėjusios visuomenę, kad ta rimties padėtis artėja. Ji atėjo. Dabar tenka tik išreikšti viltį, kad Amerikos lietuvių tarpe nebus leidžiama plėsti savo pragaištingą veiklą tiems, kurie dirba priešo naudai.

Pavojaus metu kiekvienas turi būti ištikimas savo šaliai ir kuo galėdamas dėtis prie jos gynimo ir stiprinimo.

Teisė Neinkriminuoti Savęs

Aukščiausias teismas neseniai padarė sprendimą, kad liudininkė, atsisakiusi prisipažinti, ar ji komunistė, ar ne, turėjo tęisę taip pasielgti, nes tuo laiku (1949 m.), kada ji buvo klausiama, jau buvo galioje įstatymas — Smith Act, kuris laiko baudžiamu nusikaltimu sąmoningai agituoti už valdžios nuvertimą jėga arba dėtis prie organizacijos, užsiimančios tokia agitacija.

Jeigu ta liudininkė būtų prisipažinusi esanti komunistė, tai ji būtų save inkriminavusi. JAV konstitucijos 15-ji pataisa įsakmiai apsaugoja liudininkus nuo tokio savęs inkriminavimo. Ji sako, kad "joks asmuo . . . negali būti verčiamas nė vienoje baudžiamoje byloje liudyti prieš save".

Aukščiausias teismas padarė tą sprendimą visais balsais, suteikdamas daug džiaugsmo komunistams. Tačiau jie nepastebėjo to, kad Aukščiausias teismas tuo sprendimu netiesiogiai pripažino Smith'o akto konstitucingumą, iš ko jie neturės jokio malonumo.

APŽVALGA

REPUBLIKONŲ OFENSYVA PRIEŠ DEAN ACHESONĄ

Nors republikonų vadas T. Dewey prieš kelias dienas patarė administracijos priešams neardyti tautos vienybės puolimais prieš mūsų užsienio politikos vedėjus, bet daug republikonų tebėra užsispyrę "išėsti" valstybės sekretorių Achesoną.

Penktadienį republikonai atstovų buto nariai turėjo "kokusą" (europiškai kalbant, frakcijos susirinkimą) ir didele dauguma balsų priėmė rezoliuciją, kuri sako:

"Šioje kritingoje valandoje yra svarbu, kad Amerikos žmonės turėtų pasitikėjimą savo vadovybe.

"Visai aišku, kad sekretorius Acheson ir jo vadovaujamas valstybės departamentas prarado kongreso ir Amerikos žmonių pasitikėjimą ir nebegali jo atgauti.

"Pripažindami šitą faktą, mes, dėl mūsų krašto gerovės, rimtai stojame už tai, kad p. Acheson būtų pašalintas iš valstybės sekretoriaus vietos ir kad būtų nuodugniai išvalytas valstybės departamentas, pakeičiant tarnautojus ir politiką, dėl kurių tas pasitikėjimas buvo prarastas."

Nežinia, ką darys prez. Trumanas. Jisai baisiai nemėgsta, kai kongresas bando jam "įsakinėti" ir kišasi į vykdomųjų valdžios organų reikalus. Jisai sako, kad tai ne įstatymų leidėjų dalykas. O atstovų butas dargi neturi galios kabineto narių tvirtinti arba reikšti jiems nepasitikėjimą.

Jeigu prezidentas užsikirs, bus sunku jam susikalbėti su opozicija.

Penktadienį tokią pat rezoliuciją, kaip atstovų, priėmė ir senato republikonai (23 prieš 5), tik pridūrė prie jos "pilniausio kooperavimo" prižadėjimą prezidentui ir administracijai.

BRITAS TEISINA MAO PRIPAŽINIMĄ

Britanijos ambasadorius Jungtinėse Valstybėse Sir Oliver Franks, atvykęs į Chicagą, pasakė biznierių grupei kalbą, aiškindamas savo vyriausybės santykius su Kinijos komunistų režimu. Jisai sakė, kad Londonas žino gerai, jogei Kinijos komunistai yra tikri sovietinio plauko komunistai, o ne kokie ten "agrariniai revoliucininkai" arba "liaudiški demokratai". Bet Londonas vistiek suteikė pripažinimą Kinijos "centralinei liaudies valdžiai" ir, darydamas iš to logišką išvadą, siūlo priimti ją į Jungtines Tautas.

Diplomatinis pripažinimas nereiškiąs pritarimo komunistų režimui. Sir Oliver tarė:

"Centralinė liaudies valdžia valdo žemyno Kiniją; tai faktas, kurį mes pripažinome, ir, kadangi mes jį pripažinome, tai mums atrodė išmintinga remti Kinijos centralinės liaudies valdžios kandidatūrą Kinijos vietai Jungtinėse Tautose."

Dėl to galima pastebėti tris dalykus: viena, britai suteikė pripažinimą tai kinų partijai, kuri užkariavo kraštą su svetimos valstybės (Rusijos) pagalba. Tai padrąsinimas intervencijos politikai.

Antra, šitą pripažinimą britai suteikė, neatsižvelgdami į Jungtines Valstybes, kurios Mao Tze-tungo vyriausybės nepripažįsta. Šitoks nesuderinimas šitų dviejų demokratijų užsienio politikos silpnina jų poziciją pasaulyje.

Trečia, Mao armija kariauja prieš Jungtines Tautas Korėjoje. Komunistų valdžia yra tarptautinės taikos ardytoja ir, kaip tokia, pasirodė nesugebanti arba nenorinti vadovautis teisėtumu savo santykiuose su kitomis tautomis. Ko vertos bus pasirašytos su ja tarptautinės sutartys?

Pagaliau yra gryna nesąmonė piršti į pasaulio taikos organizacijos narius valdžią, kuri atvirai laužo taiką ir veda ginkluotą kovą prieš tos organizacijos jėgas!

KATALIKYBĖ IR KOMUNIZMAS

Kodėl Italijoje, tame katalikų bažnyčios centre, yra stipriausia Europoje komunistų partija? Dr. J. Daugailis bando tai išaiškinti, suversdamas kaltę "liberalams ir religijos nedraugams". Rašo:

"Italijoje nuo pereito šimtmečio pabaigos per daugelį dešimtmečių viešąjį gyvenimą kontroliavo liberalai ir religijos nedraugai. Ar galima stebėtis, kad dėl to nukentėjo religinė įtaka? Bet, jei šiandien Italija nėra komunistų kontroliuojama, tai daugiausiai dėka katalikų akcijos ir dėka krikščioniškojo sąjūdžio, kuriam vienam teko atsilaikyti prieš socialistų ir komunistų jungtines pastangas. Tik vėliau, pamatę, ką tokia bičiulystė davė sovietų okupuotuose kraštuose, daugelis patriotinio nusiteikimo socialistų atskilo nuo komunistų ir sudarė koaliciją su krikščionimis."

Čia kai kas persūdyta, kai nupasakota, prasilenkiant su faktais.

Nuo pereito šimtmečio pabaigos iki fašistinio perversmo (1922 m.) tebuvo tik du dešimtmečiai, kada liberalai buvo įtakingi Italijoje, o ne "daugelis dešimtmečių". Mussolini, įsteigęs savo diktatūrą, visai pašalino iš valdžios liberalus, o socialistų organizaciją ne tik apiplėšė (pagrobdamas jos iždą, laikraščius, spaustuves ir kitokį turtą) ir sunaikino, bet žudyte žudė jos atstovus ir vadus. Atsiminkime atst. Matteoti nugalabijimą!

Bet katalikų bažnyčios Mussolini visai nelietė. Priešingai, jisai pasirašė su popiežium sutartį, atgaivindamas pasaulinę popiežiaus valdžią, įsteigdamas Vatikano Valstybę ir duodamas jai šimtus milijonų lirų. Viešosiose Italijos mokyklose, pagal tą Laterano sutartį, buvo įvestas privalomas religijos dėstymas ir pakabinti kryžiai.

Žodžiu, bažnyčia tapo sujungta su valstybe ir jai buvo suteiktos įvairios privilegijos, kurių liberalai niekad neturėjo.

Fašizmas viešpatavo Italijoj iki 1944 m., t. y. 22 metu — tiek pat laiko, kiek pirmiau tęsėsi liberalizmo laikotarpis.

Toliau, netiesa, kad vieni krikščionys demokratai atsilaikė prieš "socialistų ir komunistų jungtines jėgas" ir kad tik po to dalis socialistų atskilo nuo komunistų. Yra faktas, kad jau pirmame po karo parlamente demokratinio nusistatymo socialistai buvo nutraukę ryšius su komunistais ir tik su jų pagalba valdžia galėjo išsilaikyti, kada komunistai buvo iš valdžios pašalinti.

Tačiau yra ir kitų, daug svarbesnių faktų, kurių Dr. Daugailis visai nepalietė. Italijoje po karo nebuvo pravesta *žemės reforma.* Italijoj darbininkų *gyvenimo lygis* yra žemesnis, negu bet kurioje pramoningoje arba pusiaupramoningoje vakarų šalyje. Italijoje *beraščių* nuošimtis yra aukščiausias Europoje.

Šitie trys blogumai — mažažemių ir bežemių valstiečių skurdas, varginga pramonės darbininkų padėtis ir masių tamsumas — yra vyriausios komunizmo pasisekimo priežastys. Bet dėl jų tikrai negalima kaltinti socialistų arba liberalų.

LIETUVOS MOKSLININKAS APIE ATOMO BRANDUOLĮ

(Tęsinys)

Bet greit "alfa bombardavimas", Rutherfordo žodžiais tariant, pasiekė "alchemiškų galėjimų ribą". Dalykas tas, kad jis veikia tik pačius lengvesniuosius elementus, ir tai efektas yra labai mažas. Teko atsisakyti nuo vilties su alfa-dalelėmis suskaidyti atomų branduolius. Vaduojantis tikimybių teorija apskaičiuota, jog bombarduojant alfa-dalelėmis šimtą milijardų azoto branduolių pasiseka suskaidyti jų tik vieną tūkstantį, t. y. vos 0.000,001-%. Išlaisvintas šilimos pavidalo energijos kiekis yra toks mažas, kad ir pastebėt negalima. Gi sunkesniųjų elementų branduolius alfa-dalelės visiškai neveikia. Tenka pripažinti, kad dėtos alfa-bombardavimui didelės viltys nepasitvirtino: laukiamų rezultatų visoj pilnumoj nedavė. Bet neužmirškim, kad ilgų metų darbas, iš pirmo žvilgsnio atrodąs bergždžias, praplėtė mūsų žinias apie atomo vidų ir nurodė kitus kelius, kuriais eidami galim tikėtis didesnių laimėjimų.

Kad suprastume nepasisekimų priežastį, prisiminkim ryšius, kurie tampriai laiko vienoj kompaktinėj masėj branduolio daleles. Tai yra elektromagnetinės jėgos, kurios veikia panašiai, kaip traukos jėgos saulės planetų sistemoj, neleisdamos joms iškrypti iš nusistojusių kelių. Palyginti su mikrokosmoso mastu, su atomo dalelių didumais, branduoly veikiančios elektromagnetinės jėgos yra tiesiog milžiniškos. Ir tai nenuostabu. Kitaip nebūtų suprantamas elementų patvarumas, priešinantis didžiausiems išorės veikimams, nebūtų suprantamas seniai gamtininkų nustatytas materijos patvarumo dėsnis. Atomo branduoly, pačiam jo centre, glūdi, taip sakant, jo isela, kuri nusako visą jo nepakeičiamą individualybę.

Panašios elektromagnetinės jėgos, tik daug silpnesnės, veikia tarp branduolio ir išorės elektronų ir dar silpnesnės — tarp atskirų atomų. Šiuos silpnus ryšius galima nutraukti paprastomis priemonėmis. Pvz. ore vykstant elektros išlydžiams, oro deguonies molekulės (branduoliai sudėti po du) virsta ozono molekulėmis (branduoliais sugrupuoti po tris). Visi pažįstam gaivinantį ozonuotą orą palijus su perkūnija ir žaibais, ar veikiant Rumkorfo indukcijos špūlei kambary.

Branduolių elektromagnetinis laukas, ypač sunkesniųjų elementų, pasirodo, toks stiprus, kad alfa-dalelės, pirma laikytos smarkiausiais šoviniais, dažniausiai net nepasiekia jų sienų, atšoksta, kaip gumos kamuolys nuo kieto daikto, ir lekia kita kryptimi ir su kitu greičiu. Rutherfordo mokykla pasidirbdino visą eilę aparatų branduoliams bombarduoti. Matavo alfa-dalelių nulinkimo kampus, pakitėjusį greitį, sekė jų trajektorijas, ir iš viso jų elgesio galėjo aiškiau persistatyti branduolio struktūrą. Tuo būdu atrado, kad dalelės branduolio tūry taip pat nevienodai suskirstytos. Pačiam jo centre visai mažam tūry sukrauta didžioji dalis branduolio (ir atomo) masės; apie šį branduolio branduolį, palyginti, dideliais atstumais išdėstytos atskiros elektriškai neitralios dalelės, kurias prie centro riša silpni magnetinių jėgų ryšiai.

Atidengus kai kurias branduolio paslaptis, atkreipta dėmesys į kitos rūšies, negu alfa-dalelės, ginklą, su kuriuo būtų galima sėkmingiau veikti norint suskaldyti branduolį. Turim galvoj didžiulės galios elektrinius ir magnetinius laukus, kuriuose padėtas atomas turi nustoti patvarumo.

(Bus daugiau.)

Detroit, Mich.

PASTABA

Aš čia noriu korespondentui B. padaryti pastabą. Lapkričio 26 d. parengimą "Naujienose" jis visai tiksliai aprašė, išėmus vieną dalyką: nežinia kokiais sumetimais jis nepažymėjo tautinių šokių vadovės vardo, būtent p. Heinigienės. Ji tam vakarui kaip tik paruošė tautinius šokius.

Kadangi Detroite yra ne viena tautinių šokių mokytoja, tai būtinai reikėjo pažymėti, kas vadovavo minėto parengimo programos šokiams. —P.

Prikiša darbininkų susiskaldymą

A. J. Hayes, International Assn. of Machinists (Ind.) pirmininkas, prikišo Chicagos darbininkų vadams, kad jie nepajėgią suvienyti darbininkų. Tai neleidžia Amerikos darbininkams suvaidinti svarbesnio vaidmens demokratijos fronte namie ir kitur pasaulyje.

DR. A. GARMUS

ANTRĄJĮ PASAULINĮ KARĄ PRISIMINUS

6. *(Tęsinys)*

Patys vokiečiai sargybiniai irgi gauna karštos kavos, buterbrodą su lašiniais ir dar priedo vieną kitą šnapso čerką.

O belaisviai pavalgę karštos sriubos su didžiausiu veiduose džiaugsmu, atsigavę, imasi savo darbą toliau varyti, tęsti.

Taip belaisviai buvo maitinami karšta sriuba kasdien, kol jie dirbo prie šios kanalizacijos darbų.

Žmogaus likimas

Niekuomet negali žinoti, kur ir kada žmogus žmogų gali sutikti.

Karas savo ruoštu pasisuko mums nepageidaujama kryptimi. Bolševikai sutriuškino vokiečius. Didžiausias vokiečių karo pralaimėjimas buvo Hitlerio žiaurumai okupuotuose kraštuose. Tas Hitlerio išauklėtas jaunimas (SD, SS) karo fronte parodė savo žiaurumą su belaisviais, su okupuotais gyventojais ir pan. Tas prisidėjo prie vokiečių armijos pralaimėjimo. O svarbiausias buvo įvykis, kada raudonosios armijos buvo paimta į nelaisvę per 100 tūkstančių karių prie Balstogės. Jie buvo palikti atvirame ore ant lauko jau vėlai rudenį, pradedant šalti. Jie apsupti vielomis, badu buvo marinami. Visa šita belaisvių masė pasipriešino vokiečių sargyboms. Jie nutarė ar mirti, ar prasiveržti ir laisvėn išeiti. Jie tą padarė. Daugiau kaip trečdalis jų žuvo nuo kulkosvaidžių ugnies, bet savo atsiekė. Jie išėjo į laisvę. Per miškus ir pelkes dauguma jų pasiekė raudonosios armijos frontą. Ten grįžę jie papasakojo, kaip belaisviai stovyklose žūsta nuo bado ir ligų. Po tokių belaisvių pasakojimų raudonosios armijos kariai belaisvėn nutarė nepasiduoti. Geriau žūti fronte, nei nacių nelaisvėje žūti nuo bado.

Po šitokių įvykių rusai fronte daugiau nelaisvėn nepasiduodavo. Jie žūdavo fronte, bet — nelaisvėn nepasiduodavo. Naujų belaisvių vokiečiai daugiau beveik neturėjo.

Tas nulėmė ir mūsų likimą. Sovietai, gavę didžiulę J. Valstybių paramą, galėjo atsispirti prieš vokiečius, pradėjo žygiuoti pirmyn ir prisiartino prie Lietuvos sienų. Mes gi atsidūrėme Vokietijoje ir sutikome tų gerų karių šeimas ir nuoširdžiai buvome priimti. Taip gyvenime nežinai, kada ir kur sutiksi. Gerai padarysi — ir tau bus gerai susitikti.

Taip pat vieną kitą belaisvį tenka sutikti išeivijoje. Atrodo tikrai sunaikintų žvirbliukų kerštas nulėmė Hitlerio pralaimėjimą. Svarbiausia Hitlerio karo pralaimėjimo priežastis (kaip jo paties, taip ir jo išauklėto jaunimo) buvo didžiausias žiaurumas.

Susitikimas

Kaip žinoma, vokiečių-rusų karui prasidėjus, Lietuvos partizanai sunaikino raudonosios armijos dalinius. Nemaža sovietų politrukų visgi spėjo pasprukti į Rusijos gilumą. Kai kurie iš jų, kariaudami nuo 1941 m. vasaros, išliko gyvi ir pateko 1945 m. pavasarį į Vokietijos gilumą.

Vienas iš sukilėlių partizanų irgi atsidūrė Vokietijoje, Saksonijoje. Tas partizanas prie Goerlitzo pateko į raudonosios armijos apsupimą. Kadangi jis mokėjo rusų ir vokiečių kalbas, tai sovietų kariuomenės komandantas paėmė jį prie komandantūros dirbti vertėju. Po kelių dienų į komendantūrą užėjo sovietų politrukas. Susidūręs su vertėju, politrukas klausia lietuvį vertėją:

— A ty otkolia, tovarišč? (O tu, iš kur esi, drauge?).

— Iš Lietuvos . . . Kauno, — atsako lietuvis vertėjas, nieko nepagalvojęs.

— Ach, eto vy, svoločі, nas riezali v 1941 godu v Kovnie?!. (Ach, tai jūs, svoločiai, mus piovėt Kaune 1941 metais?!.)

— Prisieis patikrinti ir jus, — pasakė politrukas, išeidamas iš komendantūros.

Vertėjo, kaip sakoma, visos blusos apmirė, bet jis išoriniai išsilaikė ramiai ir neparodė nieko, kad jį galėtų įtarti.

Vertėjui pasilikti sovietų komendantūroj toliau buvo neįmanoma. Pirmai progai pasitaikius, jis tučtuojau dūmė į amerikonų zoną ir laimingai ją pasiekė.

Lazda turi du galus

1944—1945 m. vokiečių rusų karas pakrypo į priešingą pusę. Didžiulės vokiečių armijos dalys, atskiros divizijos, pateko į sovietų apsupimus. Vokiečiai pateko į rusų padėtį, kokia buvo karo pradžioje. Tūkstančiai, šimtai tūkstančių vokiečių karių pateko rusams į nelaisvę. Pasikartojo ta pati istorija, tik atbulai. Rusai atsimokėjo vokiečiams. Vokiečiai belaisviai atsidūrė dar žiauresnėse sąlygose. Jie buvo taip pat badu marinami, kaip karo pradžioje rusai. Masėmis jie nuo bado, šalčio ir ligų žuvo belaisvių stovyklose. Vėliau, po metų — kas liko gyvas — pateko į darbo katorgos stovyklas. Vokietijoje teko matyti geležinkelių stotyse 1947 m. grįžusius iš sovietų "rojaus" vokiečius belaisvius. Jie atrodė gyvi skeletai — veidai iškraipyti (tai badavimo žymių pėdsakai), apžėlę, barzdos neskustos, plaukai susivėlę, akys įdubusios giliai po kakta, nosys siauros, pamėlynavusios. Jų drabužiai — rusiškos milinės suplyšę skudurai, medinės klumpės arba suraišioti virvutėmis batai. Žodžiu, vokiečių belaisvių išvaizda buvo nė kiek ne geresnė už rusų belaisvių. Kiek pasikeitusi išorinė išvaizda — į grynai rusišką bolševikišką išvaizdą. Net ir manieros panašios į kolchozniko manieras.

Daug padorių rusų, patekusių į vokiečių nelaisvę, o taip pat labai daug padorių vokiečių karių, patekusių irgi į nelaisvę, žiauriai kankinami bado, šalčio ir apkrečiamųjų ligų, turėjo žūti. Klausimas — dėl ko? Dėl to, kad 2 banditai diktatoriai, pavergę milijonus žmonių, varė juos į kautynes. Ir vienas, ir kitas norėjo ir nori pavergti visą pasaulį, įsteigti negirdėtą vergiją. Taigi kaip gyvenimas parodė: Lazda turi du galus.

(Bus daugiau)

Lengviau yra suvaldyti blusų būrį, negu vieną moterį. —Patarlė

KODĖL NETIKIM STALINIZMU

ŠEŠI PASAULINIAI RAŠYTOJAI, PASITRAUKĖ NUO IMPERIALISTINIO KOMUNIZMO

Rašo J. LAZDAUSKAS-TOLIUŠIS

("Naujienų" bendradarbis Urugvajuje)

1.

Šeši vyrai buvo komunistai, šeši garsūs vyrai. Tai rašytojai: Arthur Koestler, Ignazio Silone, Richard Wright, Andre Gide, Louis Fischer ir Stephen Spender. Jie nėra daugiau komunistai, tą jie patys sako, ir taip iš tikrųjų yra. Ir kodėl nėra?

Richard Crossman, britų parlamento narys, darbietis-socialistas, laikraščio "New Stateman and Nation" vedėjas, kuris dažnai kritikuoja savo partijos viršūnes, vieną gražią dieną susitinka rašytoją Arthur Koestlerį. Diskutavo. Greitai Crossmano konkretus pasiūlymas:

"Painformuokite tiksliai mane apie tai, kas atsitiko tuomet, kai įstojote į komunistų partiją? Ką tamsta galvoji dabar, — nesvarbu, tai jau žinoma, bet svarbu tai, ką jautėte įstodamas?"

Koestleris kalbėjo nuoširdžiai. Ir Crossman, su atsakymu rankose, galvoja, jog trūksta atsakymo į tą patį klausimą dar kitų, kurie galėtų į jį atsakyti taip pat, "atstatydami praeitį" savo vaizduotėje, nežiūrint visų dabarties šešėlių bei "sudegintų tiltų".

Šešios išpažintys, kurios perėjo tuos "tiltus". Tai naujo pasaulio troškimas, iššaukęs dar vieną naują revoliuciją, kuri, kaip sykis, pretenduoja suorganizuoti tą naują pasaulį. Tas pasaulis matosi "už kelių žingsnių". Jis pradedamas gerbti pirmu įspūdžiu. Tai "Dievo karalystė ant žemės". Kai žmogus nėsi profesionalinis revoliucionieris, užkietėjęs melagis ir Stalino suklusnintas, ir, virš visko, nesi tamsus atsilikęs darbininkas, tai dvigubas uždavinys ir kartu dvigubas nemalonumas. Profesionališki "revoliucionieriai", arba savo tautos išdavikai, žiūri į tave su neapykanta, o darbininkai, esantieji judošių įtakoje, nesupranta tavęs. Tai tas pats, kas buvo ištikę ir Galilejos prasikaltėlius, kuriuos šventas Povilas pavertė apaštalais, ypač tuos, kurie buvo žydų kraujo. Jei nesi sekamas iš arti, tai mažių mažiausiai esi įtariamas. Ir taip gyveni ir lauki geresnių laikų. Taip, jog nėra kito dalyko, į kurį būtų galima apeliuoti, ir toji revoliucija, nors ji būtų ir labai toli, vistiek sudaro vienintėlę galimą viltį. Be jos nėra "Liaudies Dievo".

Vakarų demokratija? Eikit jau, eikit. Tai senas stogas, kuris supuvęs ir jau svyruoja. Prancūzų Revoliucija? Dar ko neužsimanysite. Tai muziejaus objektas. Iš čia nėra daugiau šaltinių naujai darbo liaudies revoliucijai. Buržuazinės laisvės? Falšyvos laisvės. Kai tave spaudžia kitos socialinės neteisybės bei vargas, šauk laisvas gatvėje ar miške kiek drūtas ir mirk badu vardan Dievo ar demokratijos, kunigą paskutiniam patepimui pasišaukęs.

Nėra buvę kito kietesnio šimtmečio, kaip XIX-tasis, kuriame darbo žmogus, atkritęs nuo senųjų korporacijų, būtų pasijutęs tiek privilegijuotosios klasės apleistas, parblokštas ir vienišas ir nuogas tarp krumpliuotų rašinos ratų. XIX šimtmečio darbininkas, tai naujo gyvenimo kūrėjas arba galiūnas, kuriam kapitalistinė demokratija nieko negalėjo patarnauti; tik pats galiūnas, formuodamas tą demokratijos vardu balvoną — milijonierių ir multimilijonierių — pasityčiojimui iš visų demokratinių liaudies teisių, sukūrė pajėgingą darbo žmoniją, kuri sulaikė kraštutinišką skurdą ir mirtį nuo bado. Pavyzdys socialistinė Anglija. Kiekvieno pareiga, tai prisidėti prie tų galiūnų, kurie daužo vergijos retežius ir žingsnis po žingsnio žengia pirmyn.

2.
Žemės, duokite žemės!

Šeši vyrai pradeda, pagaliau, beveik iš nieko, darytis šiuo tuo. Prisiartina prie politinės dogmos, kurią atstovauja despotas. Menkysta neerzina ir netrukdo jųjų sąžinės. Paklusnumas, aklas atsidavimas mat reikalingas. Be abejonės, kurie jų yra, arba buvo buvę krikščionimis, tie iš anksto jau žinojo tai, jog pirm visko reikia išrauti iš savęs ir iš kitų dvasinį išdidumą, būti Molio Motiejais ir prie kiekvienos reikalingos progos sakyti: "Žinau, kad mano silpnas protas nieko nežino". Jie žinojo chaoso desperatiškumą. Reikėjo politinės linijos, tam tikros normos. Bet po tam tikro laiko pasijunta kaip paukščiai pašautais sparnais, nukritę ant žemės ir bežiūrį į viršum galvos aukštai skrendančius debesis. Argi neliūdna! Norėtųsi skristi, bet negali jau...

Šie šeši vyrai — paukščiai pašautais sparnais — yra intelektualai. Koestleris, austrovengrų kilmės žydas; Silone, italas; Richard Wright, amerikietis; Andre Gide, prancūzas; Louis Fischer, JAV žydas, kurio tėvai yra imigravę iš Ukrainos; Stephen Spender, anglas. Keturi jų yra arijai, du — žydai. Penki yra baltieji, vienas — juodukas. Du yra amerikiečiai, keturi — auropiečiai. Visi šeši, — Vakarų kultūros sūnūs.

— Aš buvau pribrendęs, pritvinkęs šiam pasikalbėjimui, — sako Koestleris, — nes gyvenau tokioje aplinkumoje, kuri buvo neorganizuota, palaida ir turėjo tikėjimo troškimą į ateit.

— Tai buvo, — sako Silone, — kas tai panašu į bėgimą nuo savęs paties, buvo koks tai išvidinis pagalbos šauksmas, buvo koks tai mėginimas pastoti kelias laimingosios bei privilegijuotosios klasės baisiajam egoizmui ir kapitalistinės santvarkos išsižadėjimas, buvo koks tai gilus sielos balsas: žemės, duokite žemės, ant kurios ne tik dirbti, bet ir gyventi galėčiau. Tai buvo naujo kontinento atradimas.

— Man atrodė, — sako Richard Wright, — kad tenai, to je revoliucinio apsireiškimo karalystėje, juodosios rasės patyrimas galės surasti sau žmogaus vietą, tam tikrą akcijos ir vaidmens motyvą.

— Tenais toli, — sako Gide, — buvo daromas negirdėtai didelis bandymas, kuris nešė į mūsų širdį naujas viltis ir skatino laukti milžiniško progreso, sukeliančio tokį impulsą, kuris pajėgs patraukti paskui save visą žmoniją.

— Bolševikiška revoliucija, — sako Fischer, — savo universališkume buvo atradusi sau lygios neturėtų trauklos jėgą.

Spenderis kalba tik keliais žodžiais: "Šito mistiško tikėjimo elementai buvo neginčytini."

Taip, kad tie vyrai buvo atradę tikėjimą, fanatišką tikėjimą, nelyginant špitolės bobutės.

Rusija aneksavo revoliuciją. Dabar gerai: atradę tikėjimą, jie vėl jo neteko.

Revoliucija buvo komunistinė, be abejonės, bet rusiška. Teisybę sakant, tai toje epochoje, kurioje dauguma pasitraukusiųjų nuo komunistų buvo politiniai apsisprendę, toji revoliucija nebuvo dar kruvinai nacionalizuota, kaip šiandieną. Dar tebeturėjo savosios kilmės prisiminimus, savus revoliucionierius, kurie tą revoliuciją (teisingiau sakant, kontrrevoliuciją) vykdė, rusai, tiesą, bet kurie buvo gyvenę vakaruose, arba buvo buvę stiprioje Vakarų kultūros įtakoje, ir kuriems milžiniški Rusijos plotai buvo tik erdvė, o tamsi rusų liaudis tik įrankis revoliuciniai jų veiklai. Kaikuriais savo phichologiniais bruožais Leninas, pavyzdžiui, primena germanišką galvą. Trockis buvo šimtaprocentinis internacionalistas. Kiekvienas jų būtų miręs iš juoko, jei kas nors, per nesusipratimą, juos būtų pavadinęs "rusų patriotais".

3.
Kai Stalinas pačiupo į savo rankas galią

Bet kai Stalinas pačiumpa į savo rankas galią, Rusija, žingsnis po žingsnio, aneksuoja revoliuciją. Atgimsta vėl imperialistinė Rusija, ir dar kokia. Ne Leningrado Rusija, perkrikštyta iš senojo Peterburgo, bet senosios religingosios, šventosios Maskvos Rusija. Prasideda caro Petro Didžiojo politikos renegavimas praktikoje, o teorijoje jos propagavimas. Vieton tiesti rankas į Vakarus, atgręžiama į juos nugara, apsirubežiuojant nuo Vakarų kultūros ir civilizacijos garsiąja Geležine Užtvara, panašiai kaip senoji kinų imperija buvo atskyrusi save nuo pasaulio Kinų Siena. Sibirui duodamas tokis pat vaidmuo, kaip ir Europinei Rusijai, jei ne dar didesnis. Sukuriama Eurazija. Tuo pačiu kartu grįžtama prie senosios temos apie trečiąją Romą (dažnai su ortodoksų klero pritarimu ir parama). Maskva — trečioji Roma, jos sostinė — Kastantinopolis, jos tikslas — Pasaulio Imperija, bet išbudavota aplink rusų sostinę ir rusams tarnaujant. Jos pagrinde — nauja Bizantiška Imperija.

Ir greitai tie šeši vyrai pasijaučia didžiai apgauti. Ir pasidaro sukilėliai. Visi šeši atsimušė kaktomis į vieną ir tą patį akmenį: į partijos neklaidingumą, o partijai esant diriguojamai ir valdomai vieno Kaukazo Razbaininko, tai į Kaukazo Razbaininko neklaidingumą. Atrodė protestantais, kurie, atitolę nuo palyginamai liberališkesnio evangelistų tikėjimo, būtų persikrikštinę į romišką katalikybę, arba būtų įstoję į karišką vienuolių ordiną, o vėliau pabėgę iš jo.

Keturi tų rašytojų lankėsi Maskvoje, du — Spencer ir Wright — ne, bet ir nereikia būti būtinai Maskvoje, kad dasiprotėti, jog rusų nacionalizmas, suaistrintas Stalino, yra prarijęs revoliuciją, kuri šiandieną yra jau niekas kitas, kaip tik vieno galingo jakobiniško imperatoriaus aklas įrankis.

(Tęsinys)

Bendruomenės fondas šiais metais turi surinkti $8,532,000. Bet tuo tarpu tėra surinkęs $7,600,200. Taigi dar trūksta $931,800. Fondo pareigūnai stengiasi tikslą pasiekti.

K. & K. LIQUORS AND TAP

Lietuviai nauji biznieriai. Didelis pasirinkimas importuotos ir amerikoniškos degtinės, vyno ir alaus gerti prie baro ir neštis namo bonkomis arba keisais. Orderius pristatome į namus.

2433 West 71st Street.
Tel. HEmlock 4-7225.

Atviros Kojų Žaizdos Gali Būti Išgydytos

Kam kentėti ir nemiegoti per naktis, jei jus galite to išvengti. Pabandykit **BOROCYL OINTMENT.** Jos pagelbėjo daugeliui žmonių. **BOROCYL OINTMENT** pašalina skausmus, niežėjimą, deginimą ir pagelbsti gijimui. Taipgi vartojamos nuo eczema nudegimų ir kitų odos ligų. **Kaina $1.50.** Siųskit Money Orderį arba nuvykite į:
BOROCYL CO., 1241 NO. ASHLAND AVE. CHICAGO 22, ILLINOIS.

Taupymas yra Turtingumo Šaltinis
PRADĖK TAUPYTI TUOJAU . . .
MES MOKAM AUKŠTUS DIVIDENDUS
Mūsų bendrovėje laikomi pinigai Federalinės Valdžios apdrausti iki 10,000 dolerių.
Midland Savings and Loan Association
4038 Archer Avenue
Telefonas: LAfayette 3-6719.
Sekretorius AUGUST SALDUKAS
Įsteigta 1914 metais.

TAUPYKIT DĖL ATEITIES
Pasidėkite savo taupomus pinigus į Chicago Savings and Loan Association.
KUR—kiekvieno taupomi indėliai yra apdrausti iki $10,000 by an agency of the U. S. Government
KUR—visada buvo ir yra išmokama aukštas dividendas visiems mūsų taupytojams.
KUR—pinigai kiekvienam taupytojui buvo ir yra išmokama ant pareikalavimo.
KUR—pataranavimas visuose finansiniuose reikaluose yra teisingas ir mandagus.
TURTAS VIRŠ 5 MILIJONŲ DOLERIŲ.
CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6234 SO. WESTERN AVE. JOHN PAKEL, President Telefonas: GRovehill 6-7575

KALĖDOMS DOVANOS
MOTERIMS: nylon kojinių, šilkinių, medvilnės ir rayon; šiltų ir šilkinių naktinių marškinių, taip pat pajamų, slips'ų medvilnės ir rayon; megztukų ir visokių kitų prekių.
VYRAMS: sport shirts mieros iki 18½, šiltų marškinių, viršutinių, megztukų visokios mieros, apat. baltinių įvairių rūšių ir mierų. Prašau lankytis geriausioje lietuviškoje krautuvėje, kurioje rasite geriausias prekes prieinamomis kainomis.
JOSEPH'S DRY GOODS STORE
JOSEPH PIKEL, Savininkas
3401 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.

PAPUOŠKITE SAVO NAMUS ŠVENTĖMS SU GRAŽIU PARLOR SETU IŠ BUDRIKO SANDĖLIO

2 šmotų Parlor Setas vėliausios mados, moderniškas, drutai ir gražiai padarytas, įvairių spalvų, garantuota konstrukcija 10 metų
Vertės $225.50
už $174.50
SUTAUPA $51.00

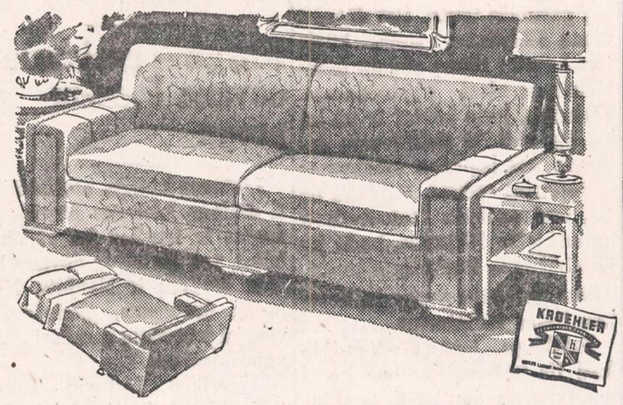

Miegama Sofa dėl dviejų ypatų, dieną sofa, o naktį lova
Vertės $154.50, už $119.50
SUTAUPA $35.00

MINKŠTA KĖDĖ DYKAI KAIPO ŠVENČIŲ DOVANA.
Tas pasiūlymas tęsis tik iki Naujų Metų. Sąlygos: lengvūs išmokėjimai. 15% rankpinigų. Charge Account, be rankpinigų 30-60 dienų

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois
3409 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois
Atidara iki Kalėdų kožną vakarą ir nedėldieniais.

Tel. VIrginia 7-6533
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1—3 ir 7—8
Serėdomis ir nedėliomis uždaryta.
Subatomis nuo 1—3.
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REpublic 7-7868

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidarė ofisą
10748 SO. MICHIGAN AVENUE
Tel. WAterfall 8-3060
Priima kasdien nuo 1-4 val. popiet ir nuo 7-9 val. vak., išskiriant šeštadienį ir sekm. Šešt. pagal susitarimo.
Rezidencija: 10838 So. Wabash Ave.
Tel. COmmodore 4-1187

Ofiso Tel. VIrginia 7-0036
Rezidencijos telefonas
BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Ave.
VALANDOS: nuo 2—4 ir 6—8
Tel.: PUllman 5-8277

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON ST.
Val.: 1 iki 3 popiet; 6 iki 8 vak.
Telefonas: SEeley 3-7330
Namų tel. BRunswick 8-0597

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8; Ser., Sub. ir Ned. tik pagal sutartį
Ofiso Telefonas YArds 7-4787
Namų Tel. PRospect 6-1930
Jei neatsilieps virsuminai telefonai, šaukite MIdway 3-0001

DR. C. Z. VEZELIS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas YArds 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro.
Serėdoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak. trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas HEmlock 4-7899
Namų Tel. HIltop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

DR. PETER T. BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEmlock 4-5849
Rezidencija HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Ketvirtad. ir Penktad. 1:30—4; 7—9 vakaro
Treč. ir Šestad. tiktai susitarus.

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. YArds 7-7772

Tel.: ofiso OL 2-3652, rez. YA 7-8283
DR. STASYS BUDRYS
IR
DR. MILDA BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
5946 W. Cermak Rd., Cicero, Ill.
VAL. 2—5 ir 6—8, išskyrus trečiad., šeštadienį 2—4 popiet.
3601 W. Harrison St.
Tel. SAcramento 2-2430.
VAL. 1:30—4 ir 6—8, išskyr. ketv., šeštad. 1:30—4 popiet. Neatsiliepus aniems telefonams: Tel. KE 3-2868.

Ofiso tel.: YArds 7-1166
Rezid. tel. DAnube 6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Šeštad. nuo 1 iki 4 po pietų.
Rezid.: 3247 South Emerald Avenue

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30—9 vak. Šeštad. nuo 2—4 p. p.
Trečiad. ir Sekm. uždaryta
Ofiso Tel.: PRospect 6-3838
Rezid. Tel.: VIrginia 7-2421

Dr. FERD. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
9 So. Kedzie Ave., 304 kambarys.
Telef.: KEdzie 3-9000
VAL.: 1—5 kasdien, išsk. šešt. ir šventad. 6—8 pirm., treč. ir penkt.
Butas: 1635 S. 48th Court, Cicero.
OLympic 2-1381.

REMKITE TUOS, KURIE GARSINASI
"NAUJIENOSE"

J. P. VARKALA
INCOME TAKSUS PILDO
VALSTIJOS REGISTRUOTAS AUDITORIUS
2401 West 63rd Street
Phone WALBROOK 5-7711

Emerg. Tel. KEdzie 5-2868
Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
CHICAGO, ILL.
Tel. LAfayette 3-3210
Val.: pirm., antrad., ketv. 12—2:30
6—9 vak., penkt. ir šešt. 12—2:30
6234 Archer Road
ARGO, ILL.
Tel. SUMMIT 1530
Val.: pirm., antr., ir ketv. 3—5 v. v.
trečiad., penkt. ir šeštad. 3—8 v. v.

DR. EDWARD B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
5452 So. Kedzie Ave.
VALANDOS: 1 iki 4 ir 7 iki 9 kasdieną, išskiriant treč., šešt. 2 iki 4.
Ofiso Telefonas: GRovehill 6-1321
Rezid. Telefonas: VIncennes 6-3900

Ofiso ir Namų Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis Gydytojas)
3925 W. 59th Street
(Prie Pulaski Road)
VALANDOS: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vakarais. Trečiadienį pagal sutartį.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: COmmodore 4-8364
10828 SO. WABASH AVENUE
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. Šešt. tik 2-4 p. p.
Neturi valandų Trečiad. ir Sekmad.

KITATAUČIAI DAKTARAI
Dr. Charles Segal
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ros lubos)
Ofiso Telefonas: YArds 7-0554
Jei neatsiliepia saukite—
Res. Tel.: MIdway 3-2880
OFISO VALANDOS.
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet, ir nuo 7 iki 8:30 v. vak.
Sekmadienį nuo 10 v. iki 12 dienos

NUO UŽSISENĖJUSIŲ, ATVIRŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ IR ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali r a m i a i sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos nieštį ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių ž a i z d ų, uždėkite LEGULO Ointment. Jo g y d o m o s ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina perštėjimą ligos vadinamos ATHLETIC FOOT, sustabdo džiūvimą odos ir perplyšimą tarppirščių. Jos yra tinkamos vartoti nuo **džiūstančios ir suskilusios odos.** Jos yra geros gyduolės nuo visų išviršinių odos ligų. L E G U L O Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, peršt amų ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., $1.25 ir $3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse ir Milwaukee, W i s., arba atsiųskite money orderį į:

LEGULO, Department J,
4847 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

CONRAD
FOTOGRAFAS
Studija įrengta pirmos rūšies su moderniškomis užlaidomis ir Hollywood'o šviesomis. DARBAS garantuotas.
414 W. 63rd ST.
Tel. EN 4-5883-40

SOPHIE BARCUS
RADIO VALANDA
IŠ STOTIES
W. G. E. S.
5000 watts—1390 kil.
Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryte.
Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakare
Lietuviškos Vakaruškos
Tel. HEmlock 4-2413
7121 So. Rockwell Street, Chicago 29, Illinois

VOKIEČIŲ GEŠTAPO POŽEMIUOSE

Aną vėlyvą 1945 m. vasario mėn. vakarą pūtė žvarbus šiaurys vėjas, smarkiai snigo lyg su lietumi. Didžiuliai liepsnos verpetai jau kelintą dieną gaubė visą Vokietijos reicho sostinę — Berlyną. Tūkstančiai žmonių lavonų ir sužeistųjų gulėjo gatvėse, o tuo tarpu niekas jiems negalėjo suteikti jokios pagalbos, nes viskas skendėjo liepsnose: degė mūrai, degė ir meksfalto gatvės. Atrodė, kad karo pabaiga čia pat. Šimtai tūkstančių žmonių — svetimšalių, bėgančių iš rytinių sričių į vakarus, blaškėsi degančiame narve, nežinodami kur rasti prieglaudą, kaip išgelbėti dar užsilikusią gyvybę. Vokiečių geštapui buvo tikra rugiapiūtė: įtarinėjimai sabotažu, masiniai areštai gatvėse, žudymai — juk reikia svetimšalius "sutvarkyti".

— Stok. Parodyk dokumentus!

Parodau asmens liudijimą ir pažymėjimą, kad bėgu nuo karo veiksmų. Bet to mažai, reikia dar kitokių liudijimų, kurių aš neturėjau. Aiškinausi, kad esu paleistas nuo apkasų kasimo ir kad bėgu iš Rytprūsių. Bet viskas veltui. Aš, vienas lenkas ir olandas ten pasimaišęs, bematant atsidūrėme geštapo požemyje. Rūsys, kuriame patalpino mus, buvo apie 7 kvadratinių metrų dydžio. Jis neturėjo jokio langelio, išskyrus palubėje esantį mažą plyšelį, pro kurį kažkur toliau degusi maža lempelė blankiai apšvietė mūsų patalpos maurais apaugusias lubas. Čia mes radome jau anksčiau patekusius vienuolika tokio pat likimo draugų. Tokioje patalpoje keturiolikai žmonių mažai buvo vietos ir pasijudinti. Sienos buvo šlapios, purvinos, ant akmeninių grindų po kojomis šliuksėjo vanduo. Nei prisiglausti prie sienos, nei atsisėsti ant grindų gyvas žmogus negalėjai. Jokio daikto, prie kurio galėtumei prisišlieti, nebuvo. Visą laiką reikėjo stovėti baloje ant kojų. Gamtiškus reikalus reikėjo atlikinėti čia pat ant grindų.

Nesunku įsivaizduoti, koks buvo gyvenimas toje patalpoje. Visi buvo tokie pat nusikaltėliai kaip ir aš, — sugaudyti gatvėse bebėgant nuo žiaurių karo veiksmų — nuo komunistų. Kartas nuo karto koridoriuose buvo girdimi sunkūs sargybinių žingsniai ir surūdijusių geležinių durų duslūs varstymai. Iš tame pačiame požemyje esančių kitų kamerų sklido klaikūs dejavimai kankinamų žmonių, girdėjosi skaudūs smūgiai, aimanavimai ir beviltiški šauksmai pagalbos. Kartais požemio angomis nuaidėdavo šiurpus, nuo nežmoniškų kankinimų pamišusios moters šauksmas, klyksmas ir protarpiais nesąmoningas juokas. Ji šaukėsi pagalbos, bet jos šauksmo niekas neišgirdo.

Didelis vargas laukė gyventoją tos kameros, kurios geštapiečiai praverdavo duris, nes ten prasidėdavo tardymas, kurį ne visi galėdavo pernešti. Kol priėjo mūsų eilė, minėtame rūsyje tūnojome tris paras. Apie maistą ar vandenį nebuvo nė kalbos.

Suskambėjo raktai ir lėtai prasivėrė sunkios mūsų kameros durys. Rūstūs sargybiniai griežtai įsakė visiems išeiti tardymui. Kiekvieną prabėgantį iš abiejų pusių žiauriai plakė lazdomis iki kraujo. Prasideda tardymas. Į tardymo kambarį įstumia po vieną, o kiti lieka angoje saugojami geštapiečių. Sunku buvo klausytis tardomojo žmogaus kančių. Baisu darėsi, nes netrukus ir paties tas pats laukė. Iš tardymo kambario nevisi patys išeidavo — kitus nualpusius išvilkdavo ir nutempdavo į kitas kameras.

Į tardymo kamerą įstumia mane. Prie stalo sėdi nelabai į žmogų panašus storas geštapietis, o kiek toliau stovėjo keli kotai (kotais vadinome žmones, kurie plakdavo kalinius). Storasis griežtai įspėjo į klausimus atsakyti teisingai, nes už melavimą yra baudžiama mirtimi. Pradėjo klausinėti, nuo kada ir kaip patekai į Vokietiją, kur dirbai, kaip atsiradai čia ir pan. Nors į klausimus atsakinėjai aiškiai, nedvejodamas, bet geštapiečių tuo neįtikindavai, kol jie nutvertą auką nenuplakdavo: iki apalpimo tardymas nebūdavo baigtas. Mušdavo ir vis reikalaudavo sakyti tiesą.

Šis tardymas buvo lyg ir įvadas į tolimesnį kalėjimo gyvenimą, į tolimesnius tardymus. Iš čia suimtuosius skirstydavo į kitas celes. Celė, į kurią patekau aš, buvo apie keturiasdešimt kv. metrų dydžio. Viename jos kampe vielomis buvo atitvertas gardas, į kurį buvo metami surakintomis rankomis žmonės, lyg tai labiau nusikaltusieji. Vielomis buvo leidžiama stipri elektros srovė. Šioje celėje radau besėdint 126 žmones. Tai buvo sausakimšiai prikimšta patalpa žmonių. Jokių suolų, jokių grėdų nebuvo. Kad visi žmonės galėtų susėsti ant grindų, sėsdavo susiglaudę ejlėmis, prasiskėsdami taip, kad į jų tarpkojį galėtų atsisėsti sekantis žmogus. Ir taip eidavo dienos, savaitės ir mėnesiai, kol žmogus būdavo visai nukamuojamas ir vieną dieną išvedamas ten, iš kur niekuomet nebegrįš. Oras čia buvo nepaprastai tvankus, nes ir čia jokio lango nebuvo, o žmonių gi prikimšta. Įvairus brudas eidavo per akis virtinėmis, nes apie baltinių keitimą čia niekas negalvojo. Nusiprausti, taipgi neduodavo. Valgyti duodavo du kartus į dieną kažkokių lupenų po mažą samtelį. Tai žmogų tik dar daugiau suerzindavo. O kaip branginamas čia būdavo vanduo, nes ir jo į parą duodavo tik vieną kartą — vakarais, kuomet sustatydavo vakariniam patikrinimui. Penkiems žmonėms į bliūdelį į pildavo trečdalį litro. Laimė, jei gaudavai porą gurkšnių nuryti, bet dažniausia netekdavo visai, nes vanduo būdavo išlaistomas bebėgant pro šarančią išsirikiavusių geštapiečių, kurie kiekvieną prabėgantį kalinį plakdavo lazdomis.

Ir kokių tautybių ir profesijų žmonių čia nebuvo! Ten buvo nuo darbininko iki profesoriaus. Tai buvo mišinys įvairių pasaulio tautų. Užkalbinau vieną išblyškusį italą, kuris jau kelintą dieną sėdėjo netoli manęs visai nejudėdamas. Klausiau, kaip seniai ir už ką jis čia sėdi. Iš išdžiūvusio gomurio vos išgirdau atsakymą:

Ketvirtas mėnuo. Patekau už tai, kad norėjau fotografuoti amerikiečių lėktuvus, kada jie bombardavo Berlyną.

Vos išstenėjo pusgyvis, nesenas italas inžinierius.

Išdžiūvęs lenkas skundėsi, kad jis pats nežino, už ką jį areštavo, ir jau sėdi penktas mėnuo. Neturįs jokios vilties patekti į laisvę. Norėjo dar ką sakyti, bet neįstengė ištarti žodžių, tik automatiškai sujudino žandikaulius. Žmonės, kurie buvo atitvertame garde surakintomis ant cementinių grindų gulėdavo visai nuogi, mažai kada pajudėdami. Jų kūnai buvo pajuodę nuo skaudžių geštapiečių smūgių ir nuo purvo. Mažai juose buvo matyti gyvybės žymių. Tai vis buvo jauni žmonė, trumpu laiku likę be sveikatos. Juos ryt ar poryt — vienus pirmiau, o kitus vėliau — laukė neišvengiama mirtis.

Dzūkų Jonas

Metraštis yra geriausia

Kalėdoms Dovana

Jame yra išspausdinta šių metų pirmą premiją laimėjusi gabaus rašytojo Aloyzo Barono novelė "Srovė".

Metraštyje yra prof. Vac. Biržiškos, Dr. Kazio Griniaus, poetų Kazio Jakubėno ir V. Mačernio, prof. Igno Šlapelio, Dr. P. Joniko, prof. J. Puzino, prof. Vl. Stankos ir kitų straipsniai.

★

Metraščio kaina — 2 doleriai. Perkantieji 5 ar daugiau egzempliorių gauna stambią nuolaidą.

★

Užsakymams adresas:

METRAŠTIS LITERATŪRA

1739 SO. HALSTED ST.

Chicago 8, Ill.

PRANEŠIMAS

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $10,000.

Mums malonu pranešti, kad Federal Savings and Loan Insurance Corporation pakėlė apdraudą padėtiems indėliams nuo $5,000.00 iki $10,000.00.

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION yra Federal Savings and Loan Insurance Corporation narys.

Todėl visi čia padėti pinigai nuo dabar yr apdrausti iki $10,000.00.

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1739 So. Halsted Street **Tel. HAymarket 1-3317**

Daily 9:00 A. M. to 5:00 P. M.; Thursdays 9:00 A. M. to 8:00 P. M. Wednesdays and Saturdays 9:00 to 12:00 Noon.

NAUJIENOS-ACME Telephoto

Prezidentas Trumanas ir Anglijos premjeras Attlee (sėdi iš kairės į dešinę) bei valstybės sekretorius Dean Acheson ir gynybos sekretorius George C. Marshall laiko konferenciją ryšy su Korėjos krize.

SPORTAS

★

Ruošiamas stalo teniso turnyras

Gruodžio mėn. 30-31 dd. Cicero LSK "Tauras" numato suruošti didelį stalo teniso turnyrą (vyrų vieneto, dvejeto; moterų vieneto, dvejeto ir mišraus dvejeto grupėse), kuriame galės dalyvauti visi Chicagoje ir jos apylinkėse gyvenantieji lietuviai stalo tenisininkai.

Smulkesnės informacijos apie šį turnyrą bus praneštos artimiausiu laiku spaudoje. **Edv. Š.**

Šulinys Sodyboj

Išėjo nauja knyga: dail. Miko Šileikio iliustruotas Petronėlės Orintaitės eilėraščių rinkinys — "Šulinys Sodyboj".

Šio leidinio kaina $1.50. Knygą platina K. Januta (1733 So. Desplaines St., Chicago 16, Ill..

Komisarų taupymas

Varšuvos namų statymo komisarui buvo duotas įsakymas, idant mažintų statymo išlaidas. Vėliau komisaras su dideliu išdidumu skelbia šiokį pranešimą: "Mūsų apyskaitos parodo, kad mes sutaupėme per pastaruosius šešis mėnesius 23,000,000 plytų, 500,000 stiklų langams ir 13,000,000 darbo valandų".

"Puiku", su dideliu džiaugsmu sušuko vyriausis komisaras. "Kiek jūs namų pastatete?"

"Nė vieno. Tai buvo mūsų taupymo būdas".

Knyga – geriausia dovana švenčių proga

Lietuvos istorija, atskleidžianti didingą Lietuvos praeitį, jos žygius ir kančias iki vėliausių laikų, yra geriausia dovana Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų proga draugams, giminėms ir ypačiai tremtinių geradariams— amerikiečiams.

Amerikos Lietuvių Taryba turi didesnį skaičių dviejų Lietuvos istorijos knygų anglų kalba:

HISTORY OF LITHUANIAN NATION, Constantine R. Jurgėla, 544 pslp., kaina $5.00, ir

THE STORY OF LITHUANIA Rev. Thomas G. Chase, 392 puslapių, kaina $3.50.

Abi knygos gerame popieryje, gražiai įrištos, kietais viršeliais.

Kreiptis:

Lithuanian American Council, 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Ill. Tel. CAnal 6-8500.

REMKITE TUOS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

* ✠ *

Geležinkelių streikas pasibaigė

Šeštadienį geležinkelininkai, kurie neautorizuotai pradėjo streiką trečiadienį, grįžo į darbą. Grįžtantieji sakėsi, jog jiem buvę patikinta, kad pavyko sudaryti jiems palankią sutartį. Tuo tarpu iš centro turima žinių, kad susitarimo dar neprieita.

Su streiko pasibaigimu beveik normaliai vėl priimami ir geležinkelių siuntiniai.

Per streiką Chicagoj (per 3½ dienų) prisirinko 10,000 pakrautų geležinkelio vagonų. Chicaga yra didžiausias Amerikos geležinkelių mazgas.

110,000 civilių armija

Dr. Ivy, Chicagos civilinės gynybos direktoriaus pavaduotojas, pareiškė, jog būsią sumobilizuota 110,000 civilinių savanorių armija, kuri galės teikti pirmąją pagalbą atominės bombos puolimo atveju.

100 Parkų Distrikto policininkų mokosi, kaip nustatyti bombarduotų sričių radiacijos veikimą. Šalia 8.500 gydytojų ir 8,500 registruotų sesučių (nurses) tūkstančiai civilių būsią apmokyti sesučių pagalbininkais.

Dr. Ivy pažymėjo, jog bent 320,000 žmonių būsią reikalingi pirmosios pagalbos, jei nukristų ant miesto atominė bomba.

Perpildyta psichiatrinė

Chicago State Hospital, 6500 W. Irving Park Rd., turi 5,035 ligonius. Ši ligoninė yra viena iš 11 valstybės psichiatrinių ligoninių, kuri yra labiausiai perpildyta. Normaliai šioje ligoninėje telpa 2,878 ligoniai.

Illinojaus gvardija pilnos sudėties

Po prezidento Trumano kalbos penktadienį mjr. gen. R. Smykal, Illinojaus nacionalinės gvardijos komanduojąs karininkas, pareiškė, jog ši gvardija esanti pilnos sudėties. Generolas pasakė, jog ir Illinojaus nacionalinė gvardija, greičiausia, būsianti pašaukta į federalinę tarnybą, kaip ir paties prezidento dvi paskelbtosios. Bet tuo tarpu šiuo momentu tokio pašaukimo dar nelaukiama.

Nors Illinojaus gvardija yra pilnos sudėties, bet tik taikos laikui. Karo meto matu ji tik 50% teturi stiprumo.

PERKĖLĖ POLICININKUS

Policijos viršininkas O'Connor penktadienį perkėlė į kitas vietas 18 policijos sargybinių ir 3 seržantus. 2 seržantai ir 9 sargybiniai buvo perkelti į seklių (detektyvių) biurą.

Buvo manoma, kad policijos vadas kai kuriuos policininkus ir visai atleis.

Britai palaiko kinų komunistus

Chicagos biznierių ir pramoninkų susirinkime Club of Chicago Didžiosios Britanijos pasiuntinys Amerikai Franks skaitė paskaitą. Jis kalbėjo apie Trumano ir Attlee susitikimą ir Amerikos bei britų pažiūrų skirtumą į komunistinę Kiniją.

Pasiuntinys pažymėjo, jog Attlee reikalavęs, kad komunistinės Kinijos atstovas būtų įsileistas į Jungtines Tautas. Komunistai valdą Kinijos žemyną, tad nebūsianti padėtis pakeista komunistinę Kiniją pripažinus. Klausytojai išreiškė savo didelį pritarimą Jungtinių Valstybių vyriausybės nusistatymui, kada pasiuntinys pareiškė, jog prezidentas Trumanas nesutikęs, kad komunistinės Kinijos atstovas būtų įsileistas į Jungtines Tautas.

Franks pažymėjo, jog britai nemaną, kad Kinijos komunistai "įsitikinimuose ir praktikoje" nebūtų tikri komunistai.

Dienos valgis už 7 ct.

Apskrities viršininkas Babb reikalauja padidinti ateinančių metų Cook apskrities maisto sąmatą iš $95,000 į $115,000. Dabar vieno kalinio paros maistui teskiriama 7 centai, todėl maistas esąs labai menkas.

Iš viso 1951 metų Cook apskrities sąmatoje numatyta 3,-248,817. Ši suma yra $73,440 didesnė negu 1950 metų sąmata.

Popieriaus rinkliava

Šiandien Chicagoje prasideda popieriaus rinkimo vajus. Chicagos pardavėjai sako turį popieriaus atsargų tiktai 15 dienų. Dėl to bus renkamas atliekamas popierius, kuris vėliau bus atitinkamai perdirbamas.

Šeimininkės gaus maždaug po peną už svarą popieriaus.

MONTERIAI GAUS $2.85

Elektromonteriai (electricians) gaus po $2.85 už darbo valandą nuo 1951 m. gegužės 1 d. 8,000 monterių čia dabar gauna po $2,65 už valandą.

Prieš šių metų birželio 3 d. jie gavo po $2.52½.

Ką siūlo Korėjos profesorius

Chicagoje buvo atsilankęs 59 metų anglų kalbos profesorius Seoul (Korėjoje) universitete Yung-Tai. Jis vieši JA Valstybėse, norėdamas susipažinti su demokratija praktikoje. Yung-Tai pastebėjęs, jog amerikiečiai abejingai žiūrį į savo laisvę. Čia, matyt, atsiliepiąs jų protėvių puritonų bebaimingumas.

Prof. Yung-Tai ragino Ameriką nepalikti Korėjos, nes tai atsilieptų ir kitoms mažoms tautoms. Geriausias kelias atsiginti nuo raudonosios pagalbos iš Kinijos — pradėti preventyvinį karą su Sovietų Rusija.

Eismo saugumo savaitė

Meras Kennelly paskelbė automobilių parodos laikotarpį nuo vasario 17 d. iki 25 d. eismo (trafiko) saugumo savaite Chicagoje. Bus paskelbtos miesto viešosiose ir parapinėse aukštesnėse mokyklose varžybos sukurti atitinkamiems tai savaitei šūkiams. Jie neturės būti ilgesni kaip 10 žodžių. Už juos bus duodamos $100 - 25 premijos.

"NAUJIENOS"— NEISSEMIAMAS ŽINYNO IR IŠMINTIES ŠALTINIS. SKAITYKITE JAS IR KITUS RAGINKITE SKAITYTI IR PLATINTI

Pirkite tose krautuvėse, kurios garsinasi "NAUJIENOSE"

CLASSIFIED ADS.

MISCELLANEOUS
Įvairus

Mes taisome visokias SIUVAMAS MAŠINAS

Visas darbas garantuotas. Mes taip pat išnuomojame mašinas. Duokite mums perdirbti koja minamas mašinas į elektrines. Nemokamas apskaičiavimas. Turime puikų pasirinkimą vartotų SINGER mašinų.

SINGER SEWING MACHINE COMPANY
4222½ Archer Avenue
Tel.: FRontier 4-6847.

VIrginia 7-9493 Moterys trečiad.
PAULINA RUSSIAN-TURKISH BATHS
Electric treatments, Overland Vapor Bath Cabinet. Ultra Violet-Sunshine and Infra Light Radiations. Swedish Massage and Movements—Electric Bath and Room $3.00.
C. Laurinovich and Son, Props.
1657 W. 45th St. kamp. S. Paulina.
CHICAGO, ILL.

HELP WANTED—MALE
Reikia Darbininkų

FREIGHT HANDLERS NEEDED AT ONCE!

ALL SHIFTS

Apply

ERIE RAILROAD

1401 S. CLARK ST.

REIKIA Auto Mechanikų tuojau. Naujas Chevrolet dyleris, ką tik atidarė vietą. Pradėkit nuo pat pradžios. Gera alga ir bonusas. Švari šapa, naujas įrengimas. Užtenkamai darbo, maloni darbo aplinkuma.
HUMPHREY CHEVROLET, Inc.,
635 Chicago Ave., Evanston, Ill.

HELP WANTED—FEMALE
Reikia Darbininkių

CLERICAL POSITION

Young woman with some stenographic experience; 40 hour, 5 day week; opportunity to advance. CHICAGO TIRE CO., Division of B. F. Goodrich,

850 W. Washington

MOnroe 6-6400

Mr. J. T. Ritchie.

POWER MACHINE OPERATORKŲ

Turi būti pilnai patyrusios prie moteriškų suknių. Maloni aplinka. Dykai kava. Aukščiausia uždarbio rata. Dykai bonusai. Dykai hospitalizacija. Apmokamos atostogos.

KORACH BROTHERS CO.

913 W. Van Buren Street.

TYPIST - CLERK
Excellent opportunity for young girl for general office work. Permanent position, good salary; pleasant working conditions.
Call:
WHitehall 4-5242.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

MURININS namas ir taverna. 6 kambariai viršuj, 2 karų garažas, alyva šildomas. Turi būti greitu laiku parduotas. Priežastis—liga.
TOwnhall 3-9240.

GRAŽIOJ pietvakarų daly Chicagos 7 kambarių medinis namas. Karštu vandeniu šildomas. Lotas 50x125. Arti visko. $12,600. Klein Brothers Co., 3259 West 111th Street.
HIlltop 5-3511.

BUILDING CONTRACTORS
Namų Statytojai—Taisytojai

JOHN G. MEŽLAIŠKIS
GENERALINIS KONTRAKTORIUS IR NAMŲ STATYTOJAS
Statom namus ant savo lotų arba ant jūsų loto. Perkam lotus. Reikale kreipkitės, gausite teisingą patarnavimą už prieinamą kainą.
6649 SO. MOZART STREET
Tel. GRovehill 6-6588

BUILDING MATERIAL
Statybai medžiaga.

SPECIALAI NAUJŲ IR VARTOTŲ LENTŲ

Vartotos grindims kietos lentos, 2½c. už lineal pėdą.
Vartotos 1x4 porčiam lentos, 2c. už lineal pėdą.
Vartotos 1x6 D & M, 3c. už lin. pd.
Vartotos 2x4 8' ir ilgesnės, 6c. lin. p.
Vartotos 2x6, 7c. už lineal pėdą.
Vartotos 2x8, 9c. už linneal pėdą.
Vartotos 2-12, 12c. už linneal pėdą.
Naujos 1x6 yp, D & M, 6¾c. lin. pd.
Naujos "T" šiurkščios lentos, $100 už 1,000 pėdų.
Insuliacijai brick siding, "substandard", tik $3.95 už ketv.
Švelnios stogams rolės, "subs." $1.98
Vartotos lavatories, nuo $4.95 viena.
Vartotos maudynės, nuo $6.95 viena.
Vartotos closetbowls, nuo $4.95 v.

Apskaičiavimai maloniai suteikiami. Garažus statome ir pertaisome.

Southwestern LUMBER CO.

7444 So. Western Ave.

Telef. GRovehill 6-5656

Atidara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 8 valandos. Sekmadienį nuo 10 iki 2 val.